

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

agriinnovation

Όταν η έρευνα συναντά την πράξη

2020

7

ISSN 2363-2143

Όταν η έρευνα συναντά την πράξη

- Φροντίδα για τα εδάφη μας: οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες συνδυάζουν την έρευνα με την πράξη
- Ενημέρωση για τις Επιχειρησιακές Ομάδες: ανταλλαγή των αποτελεσμάτων της έρευνας για περισσότερες καινοτόμες ιδέες στο χωράφι
- Οι εμπειρογνώμονες της Ομάδας Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία εμβαθύνουν σε ζητήματα που άπτονται του εδάφους
- Τα Θεματικά Δίκτυα του Horizon 2020: βέλτιστες πρακτικές στο δίκτυο «BEST 4 your SOIL»
- Στο επίκεντρο η υγεία των φυτών

ΕΛΛΑΔΑ: Μικρή φάρμα, Περήφανη Φάρμα: καινοτομία για τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: Όταν η έρευνα συναντά την πράξη

ΕΣΘΟΝΙΑ: Τα έργα πολλαπλών εταιρών θέτουν το έδαφος στο επίκεντρο

Με τη
χρηματοδότηση
της

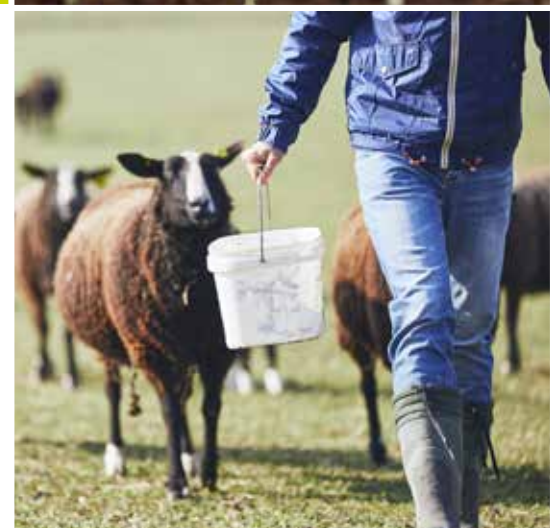

Ευρωπαϊκής
Επιτροπής

Πίνακας περιεχομένων

Καλωσόρισμα	3
Ενημέρωση για τις Επιχειρησιακές Ομάδες της ΕΣΚ για τη Γεωργία	4
Το απόλυτο ταίρι! Οι Επιχειρησιακές Ομάδες μαζί με το θεματικό δίκτυο βρίσκουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο	7
Στο επίκεντρο η υγεία των φυτών	8
Έργα πολλαπλών εταιρών: Η Εσθονία θέτει το έδαφος στο επίκεντρο	9
Φροντίδα για το έδαφος: ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για υγιή εδάφη	10
Με όλη μας την ψυχή για το έδαφος: Οι «φίλοι του εδάφους» της ΕΣΚ για τη Γεωργία ανταλλάσσουν απόψεις για την υγεία του εδάφους	12
Βέλτιστες πρακτικές από το δίκτυο «BEST 4 your SOIL»	14
Διαχείριση των δασών στις μικρές δασικές εκμεταλλεύσεις	15
Υποομάδα Καινοτομίας: ανάγκες για καινοτόμες ιδέες και βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο των δράσεων της ΕΣΚ για τη Γεωργία	16
Το ερευνητικό δίκτυο γεωργικών εκμεταλλεύσεων της Ουγγαρίας για βιωσιμότερη γεωργία	17
Οι Ομάδες Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία: Εμπειρογνώμονες στον τομέα της έρευνας και της πρακτικής εμβαθύνουν σε θέματα που σχετίζονται με το έδαφος	18
Το πρόγραμμα «LIFE+» για εκ περιτροπής βόσκηση: το χόρτο είναι πιο πράσινο στην άλλη πλευρά των βοσκότοπων	21
«Μικρή φάρμα, Περήφανη Φάρμα» (Small farm, Proud Farm): υποστηρίζοντας τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο της βιολογικής εκτροφής προβάτων για γαλακτομικά προϊόντα	22

Καλώς ήλθατε στην έβδομη έκδοση του περιοδικού «Agrinnovation»!

Είναι ανεπίτρεπτο να υποτιμούμε την αξία του εδάφους. Από την τροφή που τρώμε μέχρι τα ρούχα που φοράμε, η κάλυψη των βασικών μας αναγκών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα του εδάφους. Τα σωστά ως προς τη λειτουργία τους εδάφη μας παρέχουν καθαρό νερό, ευνοούν τη βιοποικιλότητα και την ανακύκλωση των θρεπτικών συστατικών, ρυθμίζουν τις κλιματολογικές συνθήκες και αποτελούν τα θεμέλια για τα φυσικά τοπία στην Ευρώπη και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Ωστόσο, το έδαφος αποτελεί έναν πεπερασμένο φυσικό πόρο και όλοι μας οφείλουμε να τον προστατεύουμε. Το φαινόμενο της υποβάθμισης του εδάφους, το οποίο οφείλεται άμεσα ή έμμεσα στην ανθρώπινη δραστηριότητα, αποτελεί στις μέρες μας μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Για τον λόγο αυτό, η μείωση του φαινομένου της διάβρωσης του εδάφους κατέχει εξέχουσα θέση μεταξύ των στόχων για βιώσιμη ανάπτυξη που έχουν θέσει τα Ηνωμένα Έθνη για το 2030.

Ο συγκεκριμένος στόχος αντανακλάται ομοίως στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στον Χάρτη Πορείας της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, θέτει τους αγρότες, τους δασοκόμους και τους διαχειριστές γης στο επίκεντρο της μετάβασης σε μία πράσινη οικονομία και τους παρέχει στήριξη με πρότυπα και με ικανότητα σκέψης. Τα πρότυπα αυτά αποτελούν ένα ευρύ φάσμα εργαλείων που διατίθενται στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Αυτά περιλαμβάνουν μέτρα όπως τα οικολογικά σχήματα (eco-schemes) τα οποία επιβραβεύουν τους αγρότες με σκοπό να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές και κλιματικές επιδόσεις των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος. Η ικανότητα σκέψης είναι η εμπειρία που επιτυγχάνεται μέσα από την πρωτόγνωρη προσπάθεια έρευνας που έχει πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της αποστολής του «Horizon Europe» σχετικά με «την υγεία του εδάφους και τα τρόφιμα». Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η ουσιαστική βελτίωση της υγείας του εδάφους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη Γεωργία (ΕΣΚ για τη Γεωργία) επιδιώκει να συνδέσει τις διαθέσιμες γνώσεις γύρω από το έδαφος με καινοτόμες λύσεις που δουλεύουν στην πράξη. Διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με το έδαφος και παρέχει σημαντική βοήθεια στους ευρωπαίους αγρότες και τους δασοκόμους ώστε να φροντίσουν για το κοινό καλό.

Η ΕΣΚ για τη Γεωργία αξιοποιεί στο έπακρο τις καινοτόμες ιδέες που προκύπτουν από τα συλλογικά έργα πολλαπλών εταίρων τα οποία λαμβάνουν χώρα τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Κατά συνέπεια, οι πιθανότητες επιτυχούς αντιμετώπισης των ευρύτερων φαινομένων υποβάθμισης του εδάφους όπως η διάβρωση και η μείωση της ποσότητας διοξειδίου του άνθρακα σε αυτό αυξάνονται σημαντικά.

Σήμερα, περισσότερα από 200 έργα των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για τη Γεωργία βρίσκονται σε εξέλιξη στην Ευρώπη προκειμένου να αναπτύξουν καινοτόμες πρακτικές διαχείρισης του εδάφους. Αυτό για παράδειγμα ενδέχεται να περιλαμβάνει τη δοκιμαστική χρήση προστατευτικών καλλιεργειών με σκοπό την αποκατάσταση της περιεκτικότητας σε οργανικές ύλες, την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας με στόχο την αποφυγή της υπερλίπανσης ή την εφαρμογή εναλλακτικών τεχνικών με χρήση ζιζανιοκτόνων με σκοπό τη διασφάλιση της βιοποικιλότητας του εδάφους. Οι σελίδες που ακολουθούν καλύπτουν αυτή τη θεματολογία.

Είναι πραγματικά συναρπαστικό να βλέπεις τόσους πολλούς ανθρώπους, με διαφορετικό υπόβαθρο ο καθένας, να έχουν ένα κοινό όραμα-στην προκειμένη περίπτωση το υγιές έδαφος- και να συνεργάζονται για έναν κοινό σκοπό. Αυτή είναι η ουσία του συγκεκριμένου ευρωπαϊκού έργου! Στο σημείο αυτό, θα σας αφήσω να ανακαλύψετε εσείς οι ίδιοι τα καινοτόμα έργα και τις καινοτόμες λύσεις που παρουσιάζονται σε αυτήν την έκδοση του περιοδικού «Agrinnovation». Η ΕΣΚ για τη Γεωργία σας προσφέρει ακόμη μια συναρπαστική χρονιά γεμάτη επιτεύγματα και καινοτόμες ιδέες για να την ανακαλύψετε.

Σας εύχομαι να απολαύσετε και αυτήν την έκδοση του περιοδικού μας.

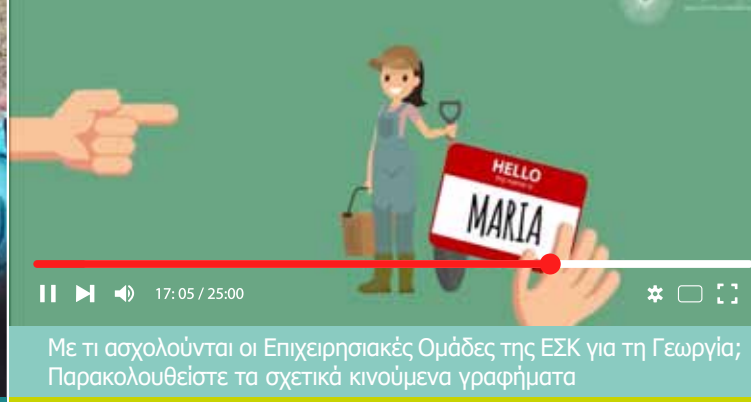
Janusz Wojciechowski
Ευρωπαϊός Επίτροπος για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη

«Η επίσκεψη στην Ιταλία μου έδωσε τη δυνατότητα να δω τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε υπό άλλη οπτική γωνία.

Πιστεύω ότι το να φέρνεις με αυτόν τον τρόπο την έρευνα πιο κοντά στην πράξη, μόνο οφέλη μπορεί να σου προσφέρει. Μπορεί να προσφέρει ποιοτικότερες γνώσεις τόσο στους επιστήμονες όσο και στους αγρότες».

João Vinagre, συμμετέχων αγρότης στο έργο «MoreSoil»

Ενημέρωση για τις Επιχειρησιακές Ομάδες της ΕΣΚ για τη Γεωργία

Το επόμενο στάδιο: Περισσότερη καινοτομία στο χωράφι μέσα από την ανταλλαγή των αποτελεσμάτων των έργων

Περισσότερες από 1500 Επιχειρησιακές Ομάδες της ΕΣΚ για τη Γεωργία λειτουργούν ως συνδετικός κρίκος μεταξύ αγροτών, συμβούλων, ερευνητών, επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων με στόχο την αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων που αφορούν τον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας. Πολλές από αυτές τις Επιχειρησιακές Ομάδες ανταλλάσσουν μεταξύ τους τα αποτελέσματα του προπαρασκευαστικού αλλά και του τελικού σταδίου των έργων με στόχο να γίνουν προσβάσιμα στους αγρότες και τους δασοκόμους ώστε να εξασφαλιστεί ότι κάνουν πράξη αυτές τις καινοτόμες λύσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, διενεργούνται επισκέψεις ανταλλαγής, γίνονται συνδέσεις με θεματικά δίκτυα, ή ακόμα και αξιοποιούνται τα αντίστοιχα αποτελέσματα με σκοπό τον σχεδιασμό των μελλοντικών στρατηγικών.

Ανταλλαγή ιδεών με σκοπό την προστασία του εδάφους

Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει απομονωμένος. Τα ίδια ακριβώς ισχύει και για τις Επιχειρησιακές Ομάδες οι οποίες επωφελούνται από τη μεταξύ τους ανταλλαγή γνώσεων. Έτσι, αναπτύσσουν νέες ιδέες και ενισχύουν την καινοτομία στους τομείς εργασίας τους. Εταίροι των Επιχειρησιακών Ομάδων 'MoreSoil' και 'Agroecological cover' της Πορτογαλίας και της Ισπανίας αντίστοιχα πραγματοποίησαν την πρώτη τους συνάντηση στο πλαίσιο εργαστηρίου με τίτλο «Οι Καλλιέργειες του μέλλοντος» που διοργάνωσε το Δίκτυο ΕΣΚ για τη Γεωργία τον Ιούνιο του 2019. Και οι δύο ομάδες επικεντρώθηκαν στη χρήση προστατευτικών καλλιεργειών με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και την προστασία των καλλιεργειών απέναντι στα παράσιτα, τις ασθένειες και τα ζιζάνια. «Προσκαλέσαμε την Επιχειρησιακή Ομάδα της Πορτογαλίας στο τελευταίο μας συνέδριο που έγινε στην Ιταλία, όπου και έγινε η παρουσίαση των δράσεών της», αναφέρει ο κ. Paolo Mantoni, συντονιστής σε θέματα αγροοικολογίας. «Πραγματοποιήσαμε μία από κοινού επίσκεψη στις πρότυπες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μας στην Πάρμα και εργαστήκαμε πάνω σε αντίστοιχα θέματα. Το ότι γνωρίσαμε οι μεν τους δε αποτέλεσε μια καλή ευκαιρία να ανταλλάξουμε τα αποτελέσματά των έργων μας και να τα προσαρμόσουμε σε άλλες πραγματικές καταστάσεις».

Έπειτα, ο εκπρόσωπος σε θέματα αγροοικολογίας παρουσίασε τα σχετικά αποτελέσματα μέσω τηλεδιάσκεψης σε συνάντηση που πραγματοποίησε η ομάδα 'MoreSoil'.

Η Maria Godinho από την «MoreSoil partner ESAS» καλωσόρισε την ανταλλαγή ιδεών: «Κατά την επίσκεψή μας στην Ιταλία συναντηθήκαμε με τρεις αγρότες και τέσσερις συμβούλους. Επέστρεψαν στην πατρίδα τους γεμάτοι ενθουσιασμό και πρόθυμοι να δοκιμάσουν νέους τρόπους προστασίας του εδάφους δίνοντας έμφαση στην ενσωμάτωση προστατευτικών καλλιεργειών με την ελάχιστη δυνατή παρέμβαση στο έδαφος. Ο βασικός λόγος που τους προσκαλέσαμε ήταν για να τους δώσουμε την ευκαιρία να δούνε άλλες ιδέες και πώς αυτές μπορούν πρακτικά να υλοποιηθούν».

- ▶ Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις Επιχειρησιακές Ομάδες 'MoreSoil', και 'Agroecological cover', καθώς και το έργο τους επισκεφτείτε το 'H2020 multi-actor project Circular Agronomics' (Πολυπαραγοντικό Έργο του H2020 για την Κυκλική Αγρονομία).
- ▶ Στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία, μπορείτε να βρείτε όλες τις παραστάσεις και τα έργα του εργαστηρίου με τίτλο «Οι καλλιέργειες του μέλλοντος» που διοργάνωσε η ΕΣΚ για τη Γεωργία. ●

Το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο της Πορτογαλίας διοργάνωσε περιφερειακά θεματικά εργαστήρια και επισκέψεις πεδίου με σκοπό την ενημέρωση των αγροτών για τα αποτελέσματα των έργων των Επιχειρησιακών Ομάδων. «Φέρνουμε σε επαφή Επιχειρησιακές Ομάδες οι οποίες ασχολούνται με παρόμοια θέματα. Καλοδεχούμενα βέβαια είναι και άλλα καινοτόμα έργα. Με αυτόν τρόπο, επικοινωνούνται ιδέες που είναι υπό δοκιμή ή ιδέες που αξίζουν περαιτέρω διερεύνησης. Παράλληλα, οι αγρότες και άλλοι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται σχετικά με τα αποτελέσματα των έργων».

– Maria Custódia Correia,
εθνική συντονίστρια του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου–

Το συνολικό έργο της Επιχειρησιακής Ομάδας...και όχι μόνο

Η γαλλική ομάδα «Robustagno», μία από τις πρώτες Επιχειρησιακές Ομάδες, ασχολήθηκε με την υγεία και την ευρωστία των αρνιών. Μετά την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου (Νοέμβριος 2019), η ομάδα «Robustagno 2.0» συνεχίζει τις εργασίες της. Αξιοποιεί και εξελίσσει τα αντίστοιχα αποτελέσματα εμβάζοντας στην ψηφιακή επικοινωνία. Σε όλα τα στάδια, η ομάδα «Robustagno» δούλεψε ενεργά ώστε να μεγιστοποιήσει τη διάδοση της γνώσης σε άλλες Επιχειρησιακές Ομάδες καθώς και σε άλλα Ευρωπαϊκά Καινοτόμα Έργα.

«Χάρη στην Επιχειρησιακή Ομάδα «Robustagno», μπορέσαμε να διοργανώσουμε υπαίθριες ημερίδες για διάφορα αγροτικά θέματα και ανταλλάξαμε βέλτιστες πρακτικές με συμβούλους και κτηνιάτρους στο πλαίσιο αντίστοιχων επισκέψεων» εξηγεί ο συντονιστής Jean-Marc Gautier. «Χάρη στο 'Robustagno 2.0', έχουμε δημιουργήσει εκπαιδευτικά βίντεο προκειμένου να βοηθήσουμε τους αγρότες να εφαρμόσουν τις βέλτιστες πρακτικές που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος 'Robustagno', ώστε να επιτευχθεί η ευρεία διάδοσή τους στον κλάδο. Επίσης, έχουμε προχωρήσει στον σχεδιασμό ενός ψηφιακού εργαλείου το οποίο, μέσα από αυτόματες ειδοποιήσεις, παρέχει στους αγρότες ειδικά προσαρμοσμένες συμβουλές για την περίοδο αναπαραγωγής των αρνιών και τη διατροφή των θηλυκών προβάτων κατά την περίοδο του θηλασμού».

Για τις Επιχειρησιακές Ομάδες «Robustagno» και «Live Lambs» της Σκωτίας, το θεματικό δίκτυο «SheepNet» του Horizon 2020 συνέβαλε στην ευρύτερη διάδοση των γνώσεων στις ευρωπαϊκές χώρες μακροπρόθεσμα. «Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο του δικτύου 'SheepNet' έδωσαν τη δυνατότητα στους αγρότες και τους συμβούλους να συναντηθούν με άλλους αγρότες από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, να διευρύνουν τις γνώσεις τους πάνω σε καινοτόμες πρακτικές που υιοθετούνται από άλλες

χώρες και να δώσουν λύσεις σε παρόμοια ζητήματα. Ένωσαν πραγματικά πολύ περήφανοι που οι ιδέες εφαρμόστηκαν από άλλους» αναφέρει ο Jean-Marc.

Η αλληλεπίδραση μεταξύ Επιχειρησιακών Ομάδων και του Θεματικού Δικτύου επιταχύνει τη διάδοση των γνώσεων σχετικά με την υγεία των αρνιών σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Οι Επιχειρησιακές Ομάδες λειτούργησαν ως τοπικά «εργαστήρια» προσφέροντας ένα σύνολο λύσεων που προτάθηκαν είτε από τις Επιχειρησιακές Ομάδες είτε από το θεματικό δίκτυο. Ακολουθεί το νέο θεματικό δίκτυο «EuroSheep» στο πλαίσιο του «SheepNet». Λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη επιτυχημένη συνεργασία, το «Robustagno 2.0» θα συμμετάσχει εκ νέου σε αυτό έργο.

- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Επιχειρησιακή Ομάδα [Robustagno](#) ανατρέξτε στη βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία.
- ▶ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα Θεματικά Δίκτυα «EuroSheep» και «SheepNet» θα βρείτε [στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#). ●

Επιχειρησιακές Ομάδες: υποστηρίζοντας τον σχεδιασμό μελλοντικών μέτρων πολιτικής

Όταν η Διαχειριστική Αρχή του Ιρλανδικού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης προχώρησε σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τη δημιουργία Επιχειρησιακών Ομάδων, είχε κατά νου ένα μακρόπνοο σχέδιο. «Μολονότι θα μπορούσαμε να προτείνουμε, μέσω ενός ευρύτερου σχεδιασμού, γενικά γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, θεωρήσαμε ότι οι Επιχειρησιακές Ομάδες της ΕΣΚ για τη Γεωργία είναι οι πλέον κατάλληλες να αντιμετωπίσουν στοχευμένα συγκεκριμένες προκλήσεις» αναφέρει η Margaret Murray από το Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Ναυτιλίας. Στο πλαίσιο πολλών Επιχειρησιακών Ομάδων της Ιρλανδίας, οι αγρότες δοκιμάζουν εξειδικευμένες γεωργοπεριβαλλοντικές πρακτικές στις δικές τους γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Τα αποτελέσματα θα δείξουν κατά πόσο οι συγκεκριμένες πρακτικές αξίζει να υιοθετηθούν στο μέλλον. «Είναι ακόμη πολύ νωρίς για να έχουμε απτά αποτελέσματα εντός των Επιχειρησιακών Ομάδων» αναφέρει η Margaret «αλλά συζητάμε πως θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το επιτυχημένο μοντέλο της ΕΣΚ για τη Γεωργία στην προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου της ΚΑΠ».

Προκειμένου να προωθήσει την ανταλλαγή γνώσεων και την ευαισθητοποίηση γύρω από την αξία των υπό συζήτηση γεωργοπεριβαλλοντικών πρακτικών, η Διαχειριστική Αρχή ενθαρρύνει τη δικτύωση μεταξύ των Επιχειρησιακών Ομάδων. «Δίνουμε τη δυνατότητα σε όλες τις ομάδες που ασχολούνται με το ίδιο θέμα λ.χ. υψίπεδα τύρφης, ποιότητα των υδάτων, βιοποικιλότητα και πρόσβαση στην αγορά να δημιουργήσουν ένα φόρουμ όπου θα μπορούν να βρίσκονται μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες».

Η Margaret μπορεί να δει τα οφέλη που έχει η καινοτομία στο μέλλον: «Η συμμετοχή της κοινωνίας και των τοπικών επιχειρήσεων σε αυτές τις Επιχειρησιακές Ομάδες είναι ολοένα και μεγαλύτερη. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία της ΕΣΚ για τη Γεωργία σημείωσε επιτυχία χάρη στη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Τα οφέλη που προέκυψαν από αυτή τη συλλογική προσέγγιση μέσω της οποίας αγρότες και άλλοι ενδιαφερόμενοι δεσμεύονται για μελλοντικά γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, είναι ήδη εμφανή. Για παράδειγμα, η Επιχειρησιακή Ομάδα «Hen Harrier» δοκίμασε διάφορους βιώσιμους τρόπους μείωσης του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς στα υψίπεδα τύρφης με σκοπό να προστατέψει τους οικοτόπους των βαλτόκιρκων, καθώς και άλλων ειδών της άγριας ζωής. Μια λύση είναι να βάλετε βοοειδή στα βουνά για βόσκηση κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και αυτό λειτουργεί συμπληρωματικά στο εισόδημα των αγροτών. Χάρη στη συμμετοχή περισσότερων ενδιαφερόμενων μερών, μπόρεσε να αναπτυχθεί μία στρατηγική πυροπροστασίας στα γύρω υψίπεδα».

Το [Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο της Ιρλανδίας](#) δημοσίευσε ένα έντυπο το οποίο περιλαμβάνει τις 23 Επιχειρησιακές Ομάδες της Ιρλανδίας που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Το έντυπο αυτό διατίθεται στα αγγλικά και τα Ιρλανδικά. Περιλαμβάνει ένα ενημερωτικό γράφημα και ένα διαδραστικό εικονογραφημένο σενάριο το οποίο απεικονίζει τις τοποθεσίες των Επιχειρησιακών Ομάδων σε ολόκληρη τη χώρα. [Μπορείτε να ανατρέξετε σε αυτά στοιχεία μέσα από την ιστοσελίδα του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου της Ιρλανδίας.](#)

- ▶ Μελλοντικά έργα: Καθώς έχουν εγκριθεί περίπου 60 αιτήσεις (Απρίλιος 2020), η Ουγγαρία θα αποκτήσει σύντομα τις δικές της Επιχειρησιακές Ομάδες
- ▶ Περιηγηθείτε σε όλες τις Επιχειρησιακές Ομάδες [μέσα από τη διαδικτυακή βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#)
- ▶ Ιδέες για τις Επιχειρησιακές Ομάδες: Κάθε Ομάδα Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία θα προσδιορίζει τα θέματα με τα οποία θα μπορούσαν να ασχοληθούν οι νέες Επιχειρησιακές Ομάδες. [Δείτε τον πλήρη κατάλογο των θεμάτων στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία.](#)

Εμπνευσμένες ιδέες

Το απόλυτο ταίρι!

Οι Επιχειρησιακές Ομάδες μαζί με το θεματικό δίκτυο βρίσκουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο

Πολλοί Ολλανδοί αγρότες δυσκολεύονται να βρουν ανθρώπους για να αναλάβουν τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις τους μετά από αυτούς. Παράλληλα, ολοένα και περισσότεροι νέοι άνθρωποι επιθυμούν να εργαστούν στον τομέα της βιώσιμης γεωργίας. Η Επιχειρησιακή Ομάδα «Land in connection» προσφέρει πρακτικές συμβουλές, εκπαίδευση και οδηγό βέλτιστων πρακτικών από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες με στόχο να βρεθεί το τέλειο ταίρι για τους νεοεισερχόμενους γεωργούς με τις ήδη υπάρχουσες οργανικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Η επικεφαλής του έργου Maria van Boxtel εξηγεί: «Έχουμε αναπτύξει το δίκτυο 'start farms' (νέες γεωργικές εκμεταλλεύσεις), όπου καθοδηγητές αγρότες δίνουν την ευκαιρία στους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα να αξιοποιήσουν μέρος των δικών τους γεωργικών εκμεταλλεύσεων και να εφαρμόσουν εκεί τις αγροτικές πρακτικές τους. Ιδιαίτερα δίνεται η δυνατότητα σε όσους δεν προέρχονται από αγροτική οικογένεια να μάθουν να καλλιεργούν τη γη, να λειτουργούν μία αγροτική επιχείρηση και να πωλούν τα αγροτικά τους προϊόντα. Επίσης, το εγχείρημα αυτό βοηθά τους αγρότες να βρουν ανθρώπους που θα μπορούν να τους διαδεχτούν στην καλλιέργεια της γης». Το συγκεκριμένο έργο αναζητά νέους τρόπους χρηματοδότησης, ενώ παράλληλα διοργανώνει «συνεδρίες ταιριάσματος» κατά τα οποία οι νέοι αγρότες μπορούν να μάθουν ποιες καλλιέργειες θα ταίριαζαν καλύτερα στη δική τους ιδιοσυγκρασία και στις δικές τους ικανότητες.

Η Επιχειρησιακή Ομάδα «Land in connection» έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με το θεματικό δίκτυο «Newbie» του Horizon 2020, το Ευρωπαϊκό δίκτυο για τους νέους αγρότες. «Το δίκτυο Newbie εμβαθύνει στις γνώσεις που μοιραζόμαστε με τους αγρότες με την προσθήκη επιστημονικών γνώσεων και διεθνών εμπειριών από άλλες ευρωπαϊκές χώρες» αναφέρει η Μαρία. «Στην Ολλανδία, το δίκτυο 'start farms' είναι μία εντελώς καινούρια πρωτοβουλία. Έχουμε αποκτήσει πολλές γνώσεις μέσα από τις επισκέψεις που πραγματοποιήσαμε με το δίκτυο 'Newbie' σε παρόμοιες πρωτοβουλίες στη Βρετανία και τη Γαλλία.»

Η Επιχειρησιακή Ομάδα και το θεματικό δίκτυο παράγουν από κοινού εκδόσεις ,

σε διάφορες γλώσσες, σχετικά με την προσβασιμότητα στη γη και τα εναλλακτικά μοντέλα χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχικής χρηματοδότησης. «Ετοιμάζουμε μία λίστα ελέγχου για τη διαδοχή των βιώσιμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων με παραδείγματα που δόθηκαν από τους ίδιους τους αγρότες. Το δίκτυο Newbie θα χρησιμοποιήσει αυτή τη λίστα ως βοηθητικό εργαλείο εντός του ευρωπαϊκού δικτύου» συνεχίζει η Μαρία. «Είμαστε σταθεροί στη βιολογική γεωργία αλλά η συνεργασία μας με το Newbie θα μας βοηθήσει να ανταλλάσσουμε σε ευρύτερο επίπεδο τα αποτελέσματα που έχουμε αποκομίσει και επίσης να προσεγγίσουμε τους ενδιαφερόμενους αγρότες που ασχολούνται με τη συμβατική γεωργία. Επίσης, αυτό το εγχείρημα μπορεί να προσελκύσει περισσότερους συμβούλους να συμμετάσχουν στο δίκτυό μας. Πιστεύουμε ότι οι μελλοντικές ευκαιρίες θα είναι πολλές».

- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Επιχειρησιακή Ομάδα «Land in connection» ανατρέξτε στον σύνδεσμο www.landgilde.nl και [στη βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#)
- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο Newbie, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: www.newbie-academy.eu
- ▶ Τι καινούριο μπορούμε να μάθουμε από τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο για να προωθήσουμε την καινοτομία στη γεωργία; Δείτε τα σχετικά αποτελέσματα στην [Ομάδα Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία σχετικά με τους νεοεισερχόμενους](#).

ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ Η ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Καινοτόμες και βιώσιμες στρατηγικές για υγιή φυτά

Η διατήρηση της υγείας και της ποιότητας των φυτών και των καλλιεργειών είναι ζωτικής σημασίας για μία ακμάζουσα γεωργία και για την παραγωγή τροφίμων, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Το 2020, κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Έτους για την Υγεία των Φυτών, πολλές θα είναι οι πρωτοβουλίες οι οποίες θα επικεντρωθούν σε βιώσιμους τρόπους προστασίας των φυτών από έναν αυξανόμενο αριθμό απειλών ως προς την υγεία τους.

Η εμφάνιση νέων ασθενειών ή η επανεμφάνιση ασθενειών που προϋπήρχαν, καθώς και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θέτουν την υγεία των φυτών σε ολοένα και μεγαλύτερη πίεση. Η προστασία της υγείας των φυτών απαιτεί ολοκληρωμένες προσεγγίσεις και τη χρήση διάφορων εργαλείων για την πρόληψη, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των παρασίτων και των ασθενειών. Πολλές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», καθώς και της Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα πραγματοποιούν μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς προκειμένου να επιτύχουν την παραγωγή πιο υγιεινών τροφίμων, βιωσιμότερη γεωργία και να αντιμετωπίσουν θέματα υγείας που απειλούν τα φυτά. Πολλά καινοτόμα έργα δοκιμάζουν βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις απέναντι στα επιβλαβή παράσιτα και τα φυτοφάρμακα, ώστε να βοηθήσουν τους ευρωπαίους αγρότες να προστατέψουν τα φυτά και τις καλλιέργειές τους από τα παράσιτα, τις ασθένειες και τα ζιζάνια.

- ▶ Το “CORDIS Results Pack” και το έντυπο για την έρευνα στη γεωργία σχετικά με την υγεία των φυτών επικεντρώνονται σε έργα τεχνολογίας αιχμής στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.
- ▶ Μία Ομάδα Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία για τη μη χημική διαχείριση των ζιζανίων εστίασε στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των πρακτικών στις αροτραίες καλλιέργειες. ●

Στην Τοσκάνη της Ιταλίας μια Επιχειρησιακή Ομάδα η οποία δοκιμάζει μη χημικούς τρόπους καταπολέμησης των ζιζανίων στους αμπελώνες, καλλιεργώντας αυτοφυείς προστατευτικές καλλιέργειες κάτω από τις σειρές των αμπελώνων. Η μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων (ιδιαίτερα όσων περιέχουν γλυφosat) και το λιγότερο εντατικό όργωμα μπορούν να συμβάλλουν στη γονιμότητα των εδαφών, στη μείωση των εξόδων και των αντίστοιχων αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στη βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία.

Ο ιός του Νεκρωτικού Κίντρινου Μπιζελιού (PNYD), ο οποίος μεταδίδεται με τη μελίγκρα, οδηγεί σε μεγάλες απώλειες στη σοδειά, ιδιαίτερα στα ψυχανθή φυτά. Με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης της μελίγκρας και του ιού που αυτή μεταδίδει, μία Επιχειρησιακή Ομάδα στην Αυστρία έχει επιδοθεί στην παρασκευή μιγμάτων λουλουδιών ειδικά φτιαγμένων ώστε να δημιουργήσουν ελκυστικούς οικότοπους για τους φυσικούς εχθρούς της μελίγκρας. Το συγκεκριμένο έργο δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε πρακτικά θέματα, καθώς και στην οικονομική βιωσιμότητα των αγροτών.

Η ενίσχυση και η απόδοση μεγαλύτερης ακρίβειας στη μηχανική καταπολέμηση των ζιζανίων είναι ο σκοπός μίας Επιχειρησιακής Ομάδας στη Γερμανία, η οποία συνδυάζει τις παραδοσιακές μεθόδους με τις τεχνικές γεωργίας ακριβείας. Για μεγαλύτερη ακρίβεια στην καταπολέμηση των ζιζανίων, γίνεται χρήση έξυπνων καμερών οι οποίες διαχωρίζουν φυτά από ζιζάνια.

Η Εσθονία θέτει το έδαφος στο επίκεντρο

Συμμετοχή στα έργα πολλαπλών εταιρών με στόχο ποιοτικότερα εδάφη στο πλαίσιο του «Horizon 2020».

Η υγεία του εδάφους είναι ένα από τα βασικά θέματα της αγροτικής πολιτικής της Εσθονίας. Στο πλαίσιο του ετήσιου εορτασμού για την «Παγκόσμια Ημέρα Εδάφους» και της διοργάνωσης «Διεθνές Έτος Εδαφών», η Εσθονία προχώρησε στην απονομή βραβείων καινοτομίας σε έργα τα οποία αξιοποιούν στον μέγιστο βαθμό τα ψηφιακά δεδομένα για το έδαφος. Στην Εσθονία, πολλοί οργανισμοί συμμετέχουν σε εθνικά και διεθνή έργα τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και στη διάδοση των αποκτηθεισών γνώσεων στους ευρωπαίους χρήστες γης.

Το Πανεπιστήμιο Βιοεπιστημών της Εσθονίας είναι ενεργός εταίρος στα έργα του «Horizon 2020», συμπεριλαμβανομένων των έργων πολλαπλών εταιρών «SoilDiverAgro» και «iSQAPER». «Στο πλαίσιο του έργου 'iSQAPER', μελετούμε καινοτόμες μεθόδους για τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και την αύξηση της παραγωγικότητας των καλλιεργειών» αναφέρει η καθηγήτρια Endla Reintam. «Τα εδάφη στην Ευρώπη επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την υδατική και αιολική διάβρωση, την αποσάθρωση και τη ρύπανση. Σε πολλές χώρες, οι πληροφορίες για την ποιότητα του εδάφους είναι διαθέσιμες αλλά δεν είναι απαραίτητα προσβάσιμες σε μεμονωμένους χρήστες γης. Για τον λόγο αυτό, το 'iSQAPER' έχει αναπτύξει μία δωρεάν εφαρμογή για κινητά η οποία βοηθάει τους αγρότες να αξιολογήσουν την ποιότητα του εδάφους που καλλιεργούν».

Η «SQAPP», μία εφαρμογή αξιολόγησης της ποιότητας του εδάφους, μας προσφέρει πληροφορίες σχετικά με τη σύσταση του εδάφους, τη συγκέντρωση οργανικού άνθρακα και θρεπτικών συστατικών στο έδαφος μίας συγκεκριμένης περιοχής καθώς και άλλων στοιχείων, με βάση τις παγκόσμιες βάσεις δεδομένων για το έδαφος. Επίσης, οι αγρότες μπορούν να εισάγουν δικά τους στοιχεία τα οποία βοηθούν ώστε να έχουμε πιο ακριβή αποτελέσματα. Υπάρχει η πράσινη, η πορτοκαλί και η κόκκινη ένδειξη βάσει των οποίων αξιολογείται η ποιότητα των καλλιεργούμενων εδαφών. Η συγκεκριμένη εφαρμογή δίνει λύσεις βιώσιμης διαχείρισης με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους. Η Endla εξηγεί: «Σε περίπτωση που τα εδάφη πλήττονται από το φαινόμενο της εξάντλησης των θρεπτικών συστατικών, η εφαρμογή παρέχει μια σειρά προτάσεων π.χ. χρήση λιπάσματος ζωικής προέλευσης, δίνοντας παράλληλα περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη πρακτική».

Στην Εσθονία, έχουν γίνει πολλαπλές δοκιμές αυτών των πρακτικών διαχείρισης αλλά και της συγκεκριμένης εφαρμογής κατόπιν στενής συνεργασίας με τους αγρότες. «Η συμμετοχή στις διοργανώσεις επίδειξης ήταν μεγάλη. Οι αγρότες μας ενημέρωσαν σχετικά με το πως σκόπευαν να αξιοποιήσουν επί τόπου στις καλλιέργειες τους αυτές τις πληροφορίες» αναφέρει η Endla. «Κάποιοι έχουν εφαρμόσει ήδη πρακτικές όπως χλωρή λίπανση, εναλλασσόμενες καλλιέργειες ή σπορά χωρίς όργωμα, ωστόσο επιδίωξαν να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή και να συμμετέχουν σε διοργανώσεις επίδειξης προκειμένου να αποκτήσουν περισσότερη τεχνογνωσία και νέες δεξιότητες με στόχο τη βελτίωση των εδαφών που καλλιεργούν. Μας είπαν ότι βασικός τους στόχος είναι αύξηση της παραγωγής, καθώς και η αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν το έδαφος αλλά και η προστασία του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο».

- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το «iSQAPER» επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: www.isqaper-is.eu
- ▶ Άλλα έργα πολλαπλών εταιρών στο πλαίσιο του «Horizon 2020» τα οποία ασχολούνται με τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και της βιοποικιλότητας είναι τα [SoildiverAgro](#), [SOILCARE](#) και [EXCALIBUR](#). [Ανατρέξτε στον πλήρη κατάλογο που διατίθεται στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία.](#) ●

Φροντίδα για το έδαφος: Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για υγιή εδάφη

Το ποιοτικό έδαφος είναι ζωτικής σημασίας για τα είδη που καλλιεργούμε και συμβάλλει στη διατήρηση ισορροπημένων οικοσυστημάτων τα οποία μας παρέχουν καθαρό νερό, βιοποικιλότητα και ανακύκλωση των θρεπτικών συστατικών. Η ύπαρξη ποιοτικού εδάφους διασφαλίζει την ευημερία μας γι' αυτό και οφείλουμε να το προστατεύουμε και να το φροντίζουμε.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος έρευνας και καινοτομίας για το 2021-2027, ως μέρος του HORIZON EUROPE, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδιάζει την οργάνωση «αποστολών» σε τομείς με ευρύτερη κοινωνική απήχηση. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Αποστολής για την Υγεία του Εδάφους και τα Τρόφιμα έχουν προτείνει την αποστολή «Φροντίζω το έδαφος σημαίνει φροντίζω τη ζωή» («Caring for soil is caring for life»). Στόχος αυτής της αποστολής είναι η ευαισθητοποίηση στο θέμα της σημαντικότητας του εδάφους και η εξεύρεση λύσεων για μία βιώσιμη διαχείριση του εδάφους. Επιδιώκει τη συμμετοχή αγροτών, δασοκόμων και άλλων διαχειριστών της γης, αλλά και τη συμμετοχή ερευνητών και πολιτών με στόχο την εφαρμογή αυτών των μέτρων. Γιατί όμως η συγκεκριμένη αποστολή είναι τόσο σημαντική; Επ' αυτού ρωτήσαμε τον πρώην Υπουργό Γεωργίας της Ολλανδίας, κ. Cees Veerman, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Αποστολής για την Υγεία του Εδάφους και τα Τρόφιμα.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Αποστολής για την Υγεία του Εδάφους και τα Τρόφιμα;

Cees Veerman: «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μας ζήτησε να προχωρήσουμε σε στοχευμένες, ρεαλιστικές, και μετρήσιμες προτάσεις σχετικά με θέματα που άπτονται της υγείας του εδάφους και των τροφίμων, οι οποίες θα εμπνεύσουν τους ανθρώπους. Πρόκειται για σημαντική πρόκληση, κυρίως επειδή οι αποστολές αποτελούν ένα καινούριο εργαλείο που έχουμε τώρα στη διάθεσή μας. Καθένα από τα 15 μέλη του συμβουλίου έχει διαφορετική εξειδίκευση στους τομείς των επιστημών, της γεωργίας, των δημόσιων υπηρεσιών και της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αυτό μάς επιτρέπει να συζητούμε για τους στόχους της αποστολής ο καθένας από τη δική του οπτική γωνία. Επιπλέον, τα μέλη του συμβουλίου είναι ταυτόχρονα και εκπρόσωποι για θέματα που άπτονται της υγείας του

εδάφους. Προσπαθούμε να επικοινωνήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τη σημασία του υγιούς εδάφους και ερχόμαστε σε επαφή με πολίτες και άλλους ενδιαφερόμενους προκειμένου να αφουγκραστούμε τις προσδοκίες τους.

Το συμβούλιο έχει προτείνει την αποστολή «Φροντίζω για το έδαφος σημαίνει φροντίζω για τη ζωή». Περί τίνος πρόκειται ακριβώς;

Cees Veerman: « Τον Μάιο του 2020 προτείναμε τη δημιουργία της συγκεκριμένης αποστολής η οποία αφορά, κατά τη γνώμη μου, στη σωστή διαχείριση του εδάφους ώστε η σημερινή αλλά και οι μελλοντικές γενιές να επωφεληθούν από αυτές τις πολύτιμες πληροφορίες. Κατά την άποψή μας, η υγεία του εδάφους είναι πρωταρχικής σημασίας για τα πολλά οφέλη που προσφέρει στην κοινωνία το ποιοτικό έδαφος, μεταξύ άλλων θρεπτικά και ασφαλή τρόφιμα, αυξημένη βιοποικιλότητα και ανθεκτικότητα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως σε περιπτώσεις ξηρασίας και πλημμυρών. Η συγκεκριμένη αποστολή συνδυάζει έρευνα και καινοτομία, κυρίως μέσα από «εργαστήρια σε απευθείας σύνδεση» προτείνοντας λύσεις για την αποκατάσταση και τη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους οι οποίες παρουσιάζονται εντός των πρότυπων γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η αποστολή δίνει έμφαση στην αποτελεσματικότερη παρακολούθηση του εδάφους, παρέχει εκπαίδευση και συμβουλές στους διαχειριστές γης ενθαρρύνοντας ταυτόχρονα τις αλλαγές στις πολιτικές που ακολουθούνται, στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα στην κοινωνία. Η επιτυχία έγκειται στη συνεργασία μεταξύ αγροτών, επιχειρήσεων, πολιτικών και πολιτών ώστε να μοιραστούν ένα κοινό όραμα για υγιή εδάφη προς όφελος της παραγωγής τροφίμων, της κοινωνίας, της φύσης και του κλίματος!».

#MissionSoil

#EIPagriSoil

Υγιή εδάφη στην Ευρώπη

Το σεμινάριο της ΕΣΚ για τη Γεωργία με τίτλο «Υγιή εδάφη στην Ευρώπη» (η ημερομηνία διεξαγωγής του σεμιναρίου θα ανακοινωθεί σύντομα) θα επικεντρωθεί στα προβλήματα του εδάφους και τις βιώσιμες πρακτικές με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητάς του. Ο συντονιστής εμπειρογνώμονας του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου CIHEAM στο Μπάρι της Ιταλίας κ. Randi Zdruli αναφέρει: «Για τα επόμενα 20 χρόνια, τα εδάφη στην Ευρώπη θα έχουν να αντιμετωπίσουν πολλές προκλήσεις, μεταξύ άλλων την κλιματική αλλαγή, τη διάβρωση και ρύπανση του εδάφους. Το συγκεκριμένο σεμινάριο θα παρουσιάσει ένα ευρύ φάσμα βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης του εδάφους οι οποίες εφαρμόζονται από τους ευρωπαίους αγρότες όπως είναι η σπορά χωρίς όργωμα, η περιορισμένη άροση, η εφαρμογή προστατευτικών και εναλλασσόμενων καλλιεργειών συμπεριλαμβανομένων των ψυχανθών και τα κατάλληλα συστήματα άρδευσης». Η ανταλλαγή πληροφοριών για τα οφέλη και τα κέρδη που αποκόμισαν οι αγρότες μπορεί να επιταχύνει τις δράσεις τους με σκοπό τα υγιή εδάφη σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες».

- ▶ Για ό,τι νεότερο και για να δείτε τα στοιχεία που θα προκύψουν στην πορεία του σεμιναρίου μπορείτε να επισκεφθείτε την [ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#).
- ▶ [Δείτε εδώ όλες τις νέες δημοσιεύσεις](#) της ΕΣΚ για τη Γεωργία, τις Ομάδες Εστίασης, καθώς και διάφορες άλλες εκδηλώσεις, βίντεο και εμπνευσμένες ιδέες με στόχο τα υγιή εδάφη.
- ▶ Ακολουθείστε στο [Twitter](#) την [εκστρατεία ενημέρωσης της ΕΣΚ για τη Γεωργία για θέματα που άπτονται του εδάφους](#) μέσα από το hashtag #EIPAgriSoil προκειμένου να ενημερωθείτε για τις διάφορες δραστηριότητες, τις εμπνευσμένες ιδέες που προτείνουν τα μέλη του δικτύου, καθώς και άλλες σημαντικές δράσεις που αφορούν την ποιότητα του εδάφους.
- ▶ Για περισσότερες ιδέες σχετικά με θέματα που αφορούν την υγεία του εδάφους, μπορείτε να ανατρέξετε στο φυλλάδιο της [ΕΣΚ για τη Γεωργία με τίτλο «Αυτό που έχει σημασία είναι η οργανική ύλη του εδάφους»](#) ('Soil organic matter matters').

Η «Global Soil Partnership» θέτει μία πλατφόρμα στη διάθεση των κυβερνήσεων, των ερευνητικών οργανισμών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των αγροτικών συνεταιρισμών, των βιομηχανιών, των ιδιωτικών εταιρειών και οποιωνδήποτε άλλων ασχολούνται ενεργά με τη βιώσιμη διαχείριση και την προστασία του εδάφους προς όφελος των επόμενων γενεών.

- ▶ Για περισσότερες λεπτομέρειες, επισκεφθείτε τον σύνδεσμο: www.fao.org/global-soil-partnership/en/ ●

Με όλη μας την ψυχή για το έδαφος

Οι φίλοι του εδάφους της ΕΣΚ για τη Γεωργία ανταλλάσσουν απόψεις για την υγεία του εδάφους

Οι τροφές που τρώμε, το περιβάλλον, η κοινωνία μας και γενικά η ευημερία μας εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα του εδάφους. Συνεπώς, το υγιές έδαφος ανάγεται σε ένα θέμα το οποίο αφορά όλους μας. Συζητήσαμε με έξι «φίλους του εδάφους» από τον κλάδο της γεωργίας, της δασοκομίας, της έρευνας, της πρωτοβουλίας των πολιτών και των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης που τους ενώνει το πάθος τους για υγιή εδάφη. Τους ρωτήσαμε να μάς εξηγήσουν τι μέτρα λαμβάνουν για τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους, ποια είναι κατά τη γνώμη τους η μεγαλύτερη πρόκληση που θα έχουν να αντιμετωπίσουν στο μέλλον και ποιες πρωτοβουλίες μπορούν να λειτουργούν ως πηγή έμπνευσης για αυτούς.

Marta Pogrzeba

(Καθηγήτρια στο Ινστιτούτο Οικολογίας των Βιομηχανικών Περιοχών της Πολωνίας)

- 1 Η έρευνά μας επικεντρώνεται στην αποκατάσταση των εδαφών και των εγκαταλελειμμένων Η βιομηχανικών εκτάσεων που έχουν μολυνθεί από βαρέα μέταλλα. Αναζητούμε λύσεις για να βελτιώσουμε την ποιότητα του εδάφους, να ενισχύσουμε τη βιοποικιλότητα και να μειώσουμε τους αντίστοιχους κινδύνους. Επίσης, μελετούμε κατά πόσο οι ενεργειακές καλλιέργειες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε αποψιλωμένες περιοχές ως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- 2 Η μετατροπή μολυσμένων ή οριακών εδαφών σε περιοχές οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλλιέργεια βιομηχανικών φυτών, αφήνοντας τα υγιή, παραγωγικά εδάφη για την παραγωγή τροφίμων, θα μπορούσε ενδεχομένως να επιφέρει οφέλη στους αγρότες και θα ενίσχυε την ευρωπαϊκή βιοοικονομία.
- 3 Η συμμετοχή μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αποστολής και στις Ομάδες Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία (ρύπανση του εδάφους, βιομηχανικές καλλιέργειες) μου δίνουν την ευκαιρία να συζητώ με ιδιοκτήτες γης, συμβούλους και άλλους ερευνητές από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την ποιότητα του εδάφους και τους νέους τρόπους προσέγγισης του συγκεκριμένου ζητήματος. Αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό για μένα ώστε να οργανώσω τις μελλοντικές μου δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Juuso Joona (Αγρότης συμμετέχων στο έργο Carbon Action, Φιλανδία)

- 1 Στις βιολογικές καλλιέργειες που διαθέτει η οικογένεια μας, παράγουμε βρώσιμα είδη, σπόρους και ελαιούχα φυτά βασιζόμενοι στο σύστημα εναλλασσόμενων καλλιεργειών και με συνεχή χρήση προστατευτικών καλλιεργειών. Φροντίζουμε ώστε τα εδάφη που καλλιεργούμε να έχουν καλή δομή και να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες καλλιέργειας μέσα από την περιορισμένη άρση, τη χρήση οργανικών λιπασμάτων και την αποφυγή χημικών φυτοφαρμάκων. Χάρη στο έργο «[Carbon Action](#)», αναπτύσσουμε και δοκιμάζουμε διάφορες μεθόδους παγίδευσης του διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος, εκπαιδεύουμε τους αγρότες πάνω σε αυτές τις μεθόδους και φέρνουμε τους επιστήμονες σε επαφή με αγρότες και συμβούλους σε ένα δίκτυο που περιλαμβάνει πάνω από 100 πρότυπες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
- 2 Κλιματική αλλαγή και συνέπειες αυτής. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα όπως η ξηρασία, οι έντονες βροχοπτώσεις και οι υψηλές θερμοκρασίες δεν ευνοούν τις τρέχουσες γεωργικές πρακτικές οι οποίες βασίζονται σε εντατικούς τρόπους καλλιέργειας, μονοκαλλιέργειες και εξωτερικούς παράγοντες. Πρέπει επειγόντως να κάνουμε μία στροφή προς την «αναγεννητική» γεωργία προκειμένου να βελτιώσουμε το οικοσύστημά μας και να παράγουμε θρεπτικές τροφές ακολουθώντας βιώσιμες γεωργικές πρακτικές.
- 3 Για μένα πηγή έμπνευσης είναι όλοι οι άλλοι αγρότες ανά τον κόσμο οι οποίοι προσπαθούν να βελτιώσουν την υγεία των εδαφών που καλλιεργούν.

Mariska Slot

(Αγρότης που ασχολείται με την αγροδασοπονία στην Επιχειρησιακή Ομάδα bOERbos, Ολλανδία)

1 Στη δική μας γεωργική εκμετάλλευση, μετατρέπουμε 30 εκτάρια δάσους Ρομπίνιας σε δασική εκμετάλλευση παραγωγής τροφίμων με σεβασμό στα ζώα και τη βιωσιμότητα των τροφίμων. Έχουμε ξεκινήσει να καλλιεργούμε διάφορες (βρώσιμες) ποικιλίες φυτών και δέντρων, ενώ παράλληλα εκτρέφουμε βοοειδή, χοίρους και κότες. Αφήνουμε το δάσος να αναπτυχθεί και υιοθετούμε αρχές προστασίας της βιοποικιλότητας ώστε πρώτα να υπάρχει τροφή για τους οργανισμούς του εδάφους και να αυξάνεται η βιοποικιλότητά του και έπειτα να υπάρχει τροφή για τα ζώα μας και για εμάς τους ίδιους, με αυτήν τη σειρά προτεραιότητας.

2 Διατηρήστε τα εδάφη που καλλιεργείτε καλυμμένα! Κατά τη γνώμη μου, η συμβατική γεωργία οδηγεί στην ερημοποίηση, ενώ τα εδάφη μας θα έπρεπε να έχουν πλούσια σύσταση. Πρέπει να γίνουν ριζικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο διαχειριζόμαστε τα εδάφη και τις καλλιέργειες για την παραγωγή τροφίμων και να μεταβούμε σε ένα σύστημα όπου τα εδάφη μπορούν να ανακάμψουν και να «τρέφονται» μόνα τους ώστε να παρέχουν στη συνέχεια τροφή για τα ζώα και τους ανθρώπους.

3 Πηγή έμπνευσης για μένα αποτελεί η δράση του «φυσικού» αγρότη κ. Masanobu Fukuoka, ο οποίος σπέρνει σπόρους στην έρημο, του συμβούλου μόνιμων καλλιεργειών κ. Geoff Lawton και του πρωτοπόρου της αγροδασοπονίας κ. Mark Shepard.

Anna Krzywoszynska (Ιδρύτρια του Δικτύου Φροντίδας για το Έδαφος)

1 Το Δίκτυο «Φροντίδα για το Έδαφος» (Soil Care Network) είναι μία διαδικτυακή κοινότητα η οποία περιλαμβάνει πάνω από 350 ακαδημαϊκούς, ακτιβιστές, αγρότες και άλλα μέλη που έχουν κοινό ενδιαφέρον για ζητήματα που άπτονται του εδάφους. Αυτό που επιδιώκουμε είναι να συζητούμε πέρα από τα όρια συγκεκριμένων επιστημονικών πεδίων και να ανταλλάσσουμε πληροφορίες που σχετίζονται με όλους τους τομείς. Κάθε μήνα δημοσιεύουμε ένα ενημερωτικό δελτίο (newsletter) σχετικά με την έρευνα που διεξάγεται για το έδαφος το οποίο περιλαμβάνει επίσης πολιτικές, κοινωνικά κινήματα, διάφορες απόψεις, θεματικές σχετικά με τις τέχνες που χρησιμοποιούν στοιχεία του εδάφους κλπ.

2 Για ένα πραγματικά βιώσιμο μέλλον, η μεγαλύτερη πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπίσουμε είναι να φέρουμε την αξία του εδάφους στο επίκεντρο των κοινωνικών μας συστημάτων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι πρέπει να μάθουμε από αυτά που μας προσφέρει το έδαφος και να προσαρμόσουμε τα πρότυπα χρήσης της γης και τον τρόπο ζωής μας στις ικανότητες που έχει το έδαφος.

3 Πηγή έμπνευσης για μένα αποτελούν εκείνοι οι καλλιεργητές γης οι οποίοι μελετούν τα εδάφη που καλλιεργούν και μαθαίνουν από αυτά. Επίσης, μαθαίνει ο ένας από τον άλλο με σκοπό να διαχειρίζονται καλύτερα τη γη τους. Υποστηρίζω ένθερμα τον αγροτικό συνεταιρισμό BASE-UK, ο οποίος φέρνει σε επαφή αγρότες που βρίσκονται σε ένα μεταβατικό στάδιο βιώσιμης διαχείρισης του εδάφους.

Annette Schneegans

(Ανώτερος εμπειρογνώμονας και γραμματέας του διοικητικού συμβουλίου της Αποστολής «Υγιή Εδάφη και Τρόφιμα» (Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

«Βλέπουμε ότι τα θέματα για τα εδάφη κατέχουν την πρώτη θέση στην ημερήσια διάταξη όχι μόνο από άποψη γεωργικών πρακτικών αλλά και αναφορικά με άλλους τομείς όπως η έρευνα, η χάραξη πολιτικής, η επιχειρηματική δραστηριότητα και γενικότερα η κοινωνία. Η αποστολή «Φροντίζω το έδαφος σημαίνει φροντίζω τη ζωή» φαίνεται πως είναι το πλέον κατάλληλο εργαλείο που εμφανίστηκε την κατάλληλη στιγμή. Μαζί με την ΕΣΚ για τη Γεωργία, η αποστολή μπορεί να κινητοποιήσει ανθρώπους και να αξιοποιήσει δεξιότητες σε ευρύτερο επίπεδο, να ενθαρρύνει τη δημιουργία, την ανταλλαγή και εφαρμογή γνώσεων και λύσεων για μία βιώσιμη διαχείριση του εδάφους. Μέσα από αυτή την αποστολή, εύχομαι πραγματικά να γίνουμε όλοι «φίλοι του εδάφους» (soilmates)!

BEST 4 SOIL

Βέλτιστες πρακτικές από το θεματικό δίκτυο «BEST 4 your SOIL»

Τα θεματικά δίκτυα του προγράμματος «Horizon 2020» ενισχύουν την ανταλλαγή γνώσεων για την υγεία των εδαφών στην Ευρώπη

Τα υγιή εδάφη είναι ζωτικής σημασίας για μία ολοένα αυξανόμενη παραγωγή γεωργικών και οπωροκηπευτικών ειδών. Είναι πιο ανθεκτικά στις εδαφογενείς ασθένειες οι οποίες προκαλούν σοβαρές ζημιές στη σοδειά. Με σκοπό την ενίσχυση των ευρωπαϊών αγροτών, συμβούλων και ερευνητών, το θεματικό δίκτυο «BEST4SOIL» του «Horizon 2020» συγκεντρώνει και ανταλλάσσει πρακτικές συμβουλές με σκοπό τη βελτίωση, τη διατήρηση και την αποκατάσταση των εδαφών.

«Τα προβλήματα του εδάφους ποικίλουν από χώρα σε χώρα, όπως και οι διαθέσιμες πληροφορίες για την αντιμετώπιση αυτών. Μολονότι σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει πληθώρα διαθέσιμων πληροφοριών για την αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων, υπάρχουν χώρες όπου η διαθεσιμότητα αυτών των πληροφοριών είναι περιορισμένη» αναφέρει ο Harm Brinks, συντονιστής του Θεματικού Δικτύου BEST4SOIL». «Παρέχουμε πρακτικές πληροφορίες για την εφαρμογή τεσσάρων βέλτιστων πρακτικών (βλ. πλαίσιο κειμένου) για πιο υγιή εδάφη» αναφέρει ο Harm. «Με στόχο να αποτρέψουμε την εξάπλωση των εδαφογενών ασθενειών, δίνουμε πρακτικές συμβουλές στους καλλιεργητές σχετικά με το πως μπορούν να τελειοποιήσουν τα σύστημα εναλλαγής καλλιεργειών που εφαρμόζουν».

Στην ιστοσελίδα του θεματικού δικτύου «BEST4SOIL» υπάρχουν βίντεο με εκπαιδευτικό υλικό και πληροφοριακά

δελτία τα οποία διατίθενται δωρεάν και έχουν μεταφραστεί σε 20 γλώσσες ώστε να εφαρμοστούν άμεσα στην πράξη οι προσφερόμενες συμβουλές. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στη βάση δεδομένων ανοιχτής πρόσβασης σχετικά με τις εδαφογενείς ασθένειες και τους νηματοειδείς του εδάφους ώστε να βρουν εξειδικευμένες πληροφορίες για τον τύπο του εδάφους που καλλιεργούν και το είδος των καλλιεργειών που έχουν.

«Με σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου 'πρακτικής εφαρμογής', θα προβούμε στην οργάνωση εργαστηρίων, θεματικών ομάδων μελέτης, εκπαιδευτικών και άλλων δραστηριοτήτων ώστε να έρθουν οι ενδιαφερόμενοι σε επαφή μεταξύ τους και να ανταλλάξουν πληροφορίες» εξηγεί ο Harm. «Σε περίπτωση που μία τοπική ομάδα καλλιεργητών επιθυμεί να διοργανώσει μία θεματική συνάντηση με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης των νηματοειδών ή την παρασκευή φυσικού λιπάσματος (κομπόστ), οι συντονιστές του δικτύου 'BEST4SOIL' μπορούν να τους βοηθήσουν δίνοντάς τους στοχευμένες συμβουλές και γνώσεις».

► **Για περισσότερες πληροφορίες:** www.best4soil.eu

► Τα 34 θεματικά δίκτυα του «Horizon 2020» (Σεπτέμβριος 2020) επικεντρώνονται σε θέματα που άπτονται του εδάφους και των θρεπτικών συστατικών και παρουσιάζουν οικολογικές προσεγγίσεις, καθώς και πληθώρα άλλων θεμάτων. Ανατρέξτε στη σχετική [πλήρη σύνοψη που διατίθεται στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#).

Οι τέσσερις βέλτιστες πρακτικές για υγιή εδάφη

- Χρήση φυσικού λιπάσματος (κομπόστ)
 - Χρήση χλωρής κοπριάς ή προστατευτικών καλλιεργειών
 - Αναερόβια απολύμανση εδάφους
 - Έκθεση καλλιεργειών στην ηλιακή ακτινοβολία μέσα από οικολογικές προσεγγίσεις
- Προλαμβάνουν την εξάπλωση παθογόνων μικροοργανισμών, αυξάνουν την περιεκτικότητα του εδάφους σε οργανική ύλη και συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγής.
 - Μπορούν να βοηθήσουν τους αγρότες στη διαχείριση της εξάπλωσης των παθογόνων μικροοργανισμών και των νηματοδών για υγιή εδάφη.

Εμπνευσμένες ιδέες

Χρήση μηχανημάτων χαμηλής επιβάρυνσης για μικρές δασικές εκμεταλλεύσεις

Διαχείριση δασικών εκμεταλλεύσεων με οφέλη για το έδαφος και τη βιοποικιλότητα

Στην ύπαιθρο της Ουαλίας υπάρχουν διάσπαρτες μικρές δασικές εκμεταλλεύσεις πολλές από τις οποίες δεν τυχάνουν κατάλληλης διαχείρισης καθώς η πρόσβαση σε αυτές από μεγάλα μηχανήματα είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Μια Επιχειρησιακή Ομάδα της Ουαλίας δοκίμασε να χρησιμοποιήσει μηχανήματα μικρότερου μεγέθους τα οποία δεν επιβαρύνουν το έδαφος ώστε να διευκολυνθεί η διαχείριση αυτών των εκτάσεων. Η ενέργεια αυτή μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας, στη μείωση της διαταραχής του εδάφους και στην αύξηση των οφελών για τους ιδιοκτήτες.

Στην Ουαλία, πολλές καλλιεργήσιμες δασικές εκτάσεις βρίσκονται σε πλαγιές με κλίση με αποτέλεσμα η πρόσβαση σε αυτές να είναι δύσκολη. Επιπλέον, τα βαριά μηχανήματα συγκομιδής είναι σχετικά πιο ακριβά και η χρήση τους επιδεινώνει το πρόβλημα της συμπίεσης και της υπερχειλίσσης του εδάφους. «Σκεφτόμαστε να χρησιμοποιούμε μηχανήματα μικρότερου μεγέθους τα οποία δεν επιβαρύνουν το έδαφος ώστε να βοηθήσουμε στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των καλλιεργήσιμων δασικών εκτάσεων μικρής κλίμακας» αναφέρει ο Will John, διαμεσολαβητής καινοτομίας της αγροτικής συμβουλευτικής υπηρεσίας ADAS.

Η επαναφορά της ενεργής διαχείρισης των καλλιεργήσιμων δασικών εκτάσεων μπορεί να συμβάλλει στη φυσική αναγέννηση των δέντρων και στη δημιουργία διάφορων ποικιλιών. Η χρήση μηχανημάτων μικρότερου μεγέθους μπορεί επίσης να συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου συμπίεσης του εδάφους και απώλειας του προσχωματικού υλικού από τα υδατορεύματα. «Παρακολουθήσαμε τα φαινόμενα υπερχειλίσσης κατά τις βροχοπτώσεις προκειμένου να υπολογίσουμε τις απώλειες σε προσχωματικό υλικό και θρεπτικά συστατικά. Στόχος μας ήταν να προσδιορίσουμε τους βέλτιστους τρόπους διαχείρισης των εργασιών συγκομιδής σε αυτές τις περιοχές προς όφελος των δασοκόμων, των εργοληπτών και οποιουδήποτε επιθυμεί να ασχοληθεί με τη διαχείριση των καλλιεργήσιμων δασικών εκτάσεων με όσο το δυνατόν μικρότερη επιβάρυνση για το περιβάλλον».

«Αν και δεν μπορέσαμε να εξάγουμε ξεκάθαρα συμπεράσματα από τους ελέγχους που πραγματοποιήσαμε σχετικά με τις επιπτώσεις στο έδαφος και τις απώλειες προσχωματικού υλικού, ευελπιστούμε ότι όλα αυτά θα βοηθήσουν την υλοποίηση ενός μεγαλύτερου έργου με ευρύτερο χρονικό διάστημα παρακολούθησης, ώστε να ευαισθητοποιήσουμε τον κόσμο σχετικά με το ζήτημα της διάβρωσης του εδάφους και τις επιπτώσεις που επιφέρουν οι δασικές εργασίες στην ποιότητα των υδάτων» αναφέρει ο Will. «Οι αγρότες που συμμετείχαν σε αυτό το έργο έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αποκατάσταση της διαχείρισης των δασικών εκμεταλλεύσεων τους από άποψη εξοπλισμού, βιοποικιλότητας και οικονομικής ευχέρειας. Ήταν ιδιαίτερα χαρούμενοι μιας και απέκτησαν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τα οφέλη που προκύπτουν από τη σωστή διαχείριση των δασικών τους εκτάσεων».

- Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε την [Ιστοσελίδα του Προγράμματος 'Farming Connect'](#) ή τη [βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#).
- Περισσότερες εμπνευσμένες ιδέες θα βρείτε στο [Φυλλάδιο με τίτλο «Ευρώπη: Καινοτομία και Δασοκομία»](#) ●

Υποομάδα Καινοτομίας

Ανάγκες για καινοτόμες ιδέες και βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο των δράσεων της ΕΣΚ για τη Γεωργία

Η επιτυχία της διαδραστικής προσέγγισης της καινοτομίας της ΕΣΚ για τη Γεωργία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον βαθμό συμμετοχής των μελών του Δικτύου της ΕΣΚ. Εκπρόσωποι 56 οργανισμών και φορέων, μεταξύ άλλων Εθνικών Αγροτικών Δικτύων, αγροτικών συνεταιρισμών, ερευνητικών ιδρυμάτων και συμβουλευτικών υπηρεσιών συναντώνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στις συναντήσεις που πραγματοποιεί η Υποομάδα για την Καινοτομία.

Οι συμμετέχοντες σε αυτή την Υποομάδα θέτουν ιδέες και ανάγκες για καινοτομία από την πλευρά των αγρωτών, των δασοκόμων και άλλων ενδιαφερόμενων στον τομέα της αγροτικής καινοτομίας στην Ευρώπη με σκοπό να διασφαλίσουν ότι οι δράσεις της ΕΣΚ για τη Γεωργία συμβαδίζουν με τις ανάγκες του κλάδου.

«Μέσα από τη συμμετοχή μου στις εργασίες της Υποομάδας αντιλήφθηκα ότι πολλά κράτη μέλη είναι πρόθυμα να προσδώσουν στον τομέα της γεωργίας μία βιώσιμη προσέγγιση μειώνοντας τη χρήση φυτοφαρμάκων με σκοπό την προστασία της βιοποικιλότητας» αναφέρει ο Bram Moeskops από τον ευρωπαϊκό οργανισμό 'IFOAM'. «Πολλοί είναι οι φορείς που εργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση. Με μεγάλη μου χαρά είδα ότι κάθε φορά που συναντιόμαστε, ανταλλάσσουμε ιδέες σχετικά με το πως θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε τους αγρότες ώστε μέσα από την υιοθέτηση καινοτόμων ιδεών να ακολουθήσουν μία βιωσιμότερη προσέγγιση».

Ο Anton Jagodic, σύμβουλος στο Αγροτικό και Δασοκομικό Επιμελητήριο Σλοβενίας αναφέρει ότι: «Για ένα χρονικό διάστημα, αντιμετωπίζαμε σοβαρά προβλήματα με τους λύκους και τις αρκούδες. Στο πλαίσιο των συζητήσεων στην Υποομάδα, ενημερωθήκαμε ότι η Γερμανία, η Γαλλία και η Ισπανία αντιμετώπιζαν παρόμοια προβλήματα. Προτείναμε το θέμα με τίτλο 'άγρια ζωή και γεωργική παραγωγή' το οποίο

επιλέχθηκε και έπειτα δημιουργήθηκε η Ομάδα Εστίασης για την Άγρια Ζωή η οποία ξεκίνησε τις εργασίες της τον Μάιο του 2020».

Οι συζητήσεις που πραγματοποιούνται εντός της Υποομάδας βοηθούν στην αποσαφήνιση περίπλοκων ζητημάτων σχετικά με την εφαρμογή αντίστοιχων πολιτικών. Επίσης, προβάλλουν καινοτόμες ιδέες με σκοπό τη συμβολή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής στην καινοτομία ή την ενίσχυση ανταλλαγής γνώσεων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο όπως η δικτύωση μεταξύ των Επιχειρησιακών Ομάδων. «Προς το παρόν, διαθέτουμε 1.500 Επιχειρησιακές Ομάδες οι οποίες ανταλλάσσουν τρόπους επίλυσης προβλημάτων και καινοτόμες ιδέες που μπορούν να εφαρμοστούν στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας στην Ευρώπη, ενώ αναμένεται ότι οι Επιχειρησιακές Ομάδες θα ξεπεράσουν τις 3.000» αναφέρει η Annetiek Canjels από την ομάδα εμπειρογνομόνων παροχής συμβουλών και καινοτόμων ιδεών της επαρχίας Limburg της Ολλανδίας. «Όλα αυτά βέβαια δεν θα ήταν εφικτά αν δεν υπήρχαν οι τρέχουσες υποδομές όπως η Υποομάδα για την Καινοτομία, το Σημείο Εξυπηρέτησης της ΕΣΚ για τη Γεωργία, η διαδραστική ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία και άλλα επικοινωνιακά εργαλεία που βοηθούν τη μεταξύ μας επικοινωνία».

► [Παρακολουθείστε το βίντεο](#): Τα μέλη της Υποομάδας για την Καινοτομία θυμούνται τα 5 τελευταία χρόνια συνεργασίας για καινοτόμες ιδέες.

► Αναζητήστε όλες τις [λεπτομέρειες σχετικά με τη Μόνιμη Υποομάδα για την Καινοτομία στον τομέα της γεωργικής παραγωγής και βιωσιμότητας](#) στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία. ●

Η Έρευνα στην πράξη

Το ερευνητικό δίκτυο γεωργικών εκμεταλλεύσεων της Ουγγαρίας για βιωσιμότερη γεωργία

Τα καινοτόμα ερευνητικά αποτελέσματα πρέπει να μεταφερθούν και να εφαρμοστούν στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου οι ευρωπαϊοί αγρότες να εφοδιαστούν με τα κατάλληλα εργαλεία για την αντιμετώπιση των ήδη υφιστάμενων αλλά και των νέων προκλήσεων. Για να διασφαλίσουμε ότι η έρευνα συμβαδίζει με τις πραγματικές ανάγκες των αγροτών, το Ερευνητικό Ινστιτούτο Βιολογικής Γεωργίας 'ÖMKI' ανέπτυξε ένα ερευνητικό δίκτυο γεωργικών εκμεταλλεύσεων το οποίο στηρίζεται στην ενεργή συμμετοχή των αγροτών.

«Η συμμετοχική έρευνα μπορεί να έχει ενεργό ρόλο στην επίτευξη της μετάβασης προς περισσότερο βιώσιμες γεωργικές πρακτικές» αναφέρει η Δρ. Dóra Drexler του οργανισμού 'ÖMKI'. «Το δίκτυο γεωργικών εκμεταλλεύσεων εφαρμόζει καινοτόμες λύσεις επί τόπου στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της Ουγγαρίας σε πραγματικές καταστάσεις. Από τη στιγμή που αναπτύξαμε αυτό το δίκτυο, έχουμε αποκτήσει ακόμη περισσότερη εμπειρία στο πως μπορούμε να προσεγγίσουμε και να ωθήσουμε τους αγρότες να συμμετάσχουν σε ένα δίκτυο το οποίο θα τους βοηθήσει να επεκτείνουν τις πρακτικές τους με την εφαρμογή αποτελεσματικών αγροοικολογικών μεθόδων».

Με περισσότερες από 100 γεωργικές εκμεταλλεύσεις να συμμετέχουν κάθε χρόνο, το δίκτυο πραγματοποιεί επί τόπου δοκιμές στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σχετικά με ζητήματα που αφορούν τις αροτραίες καλλιέργειες, τις καλλιέργειες οπωροκηπευτικών και τις αμπελοκαλλιέργειες. «Για να προσδιορίσουμε τα πεδία της έρευνάς μας, λαμβάνουμε υπόψη μας τις προοπτικές που έχουν οι αγρότες. Για παράδειγμα έχουμε μελετήσει βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις διαχείρισης των ασθενειών που πλήττουν τις αμπελοκαλλιέργειες που προορίζονται για την παραγωγή οίνου, καθώς και την επανεισαγωγή παραδοσιακών ποικιλιών τομάτας».

Ο βασικότερος παράγοντας επιτυχίας είναι ότι οι συμμετέχοντες αγρότες ανταλλάσσουν εμπειρίες τόσο μεταξύ τους όσο και με επιστήμονες και άλλους συμμετέχοντες στο δίκτυο. Τα αποτελέσματα κάθε δοκιμής συγκεντρώνονται και καταγράφονται σε περιλήψεις οι οποίες στη συνέχεια δίνονται σε όλους τους συμμετέχοντες. Αυτοί με τη σειρά τους κάνουν τις παρατηρήσεις τους ώστε όλοι οι συμμετέχοντες στο δίκτυο να βρίσκουν από κοινού πρακτικές λύσεις προσαρμοσμένες στις εκάστοτε τοπικές περιστάσεις. Επίσης, τα αποτελέσματα επικοινωνούνται μέσα από τακτικές συναντήσεις, εργαστήρια και άλλες εκδηλώσεις μέσω δικτύου.

«Έχουμε υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εργαστηρίων Απευθείας Μετάδοσης (Living Labs) (EpoLL). Επιθυμούμε να δημιουργήσουμε ένα σταθερό δίκτυο το οποίο θα αποτελέσει σημείο συνάντησης για αγρότες, ερευνητές και άλλους στην αλυσίδα αξίας προκειμένου επιλυθούν επί τόπου σημαντικά προβλήματα. Οι λύσεις στις οποίες καταλήγουμε μέσα από αυτή τη συνεργατική διαδικασία μπορούν να εφαρμοστούν με επιτυχία στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και να συμβάλλουν στην περαιτέρω επιτυχημένη εφαρμογή της βιολογικής γεωργίας στην Ουγγαρία».

► Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του έργου:

<https://biokutatas.hu/hu/page/show/onfarm> ●

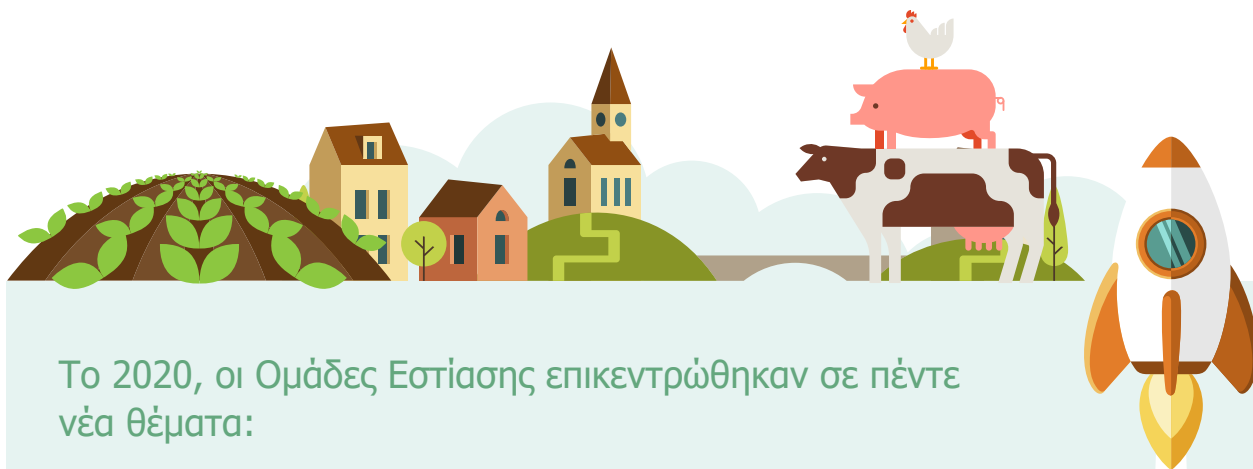

Οι Ομάδες Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία

Εμπειρογνώμονες στον τομέα της έρευνας και της πρακτικής εμβαθύνουν σε θέματα που σχετίζονται με το έδαφος

Συνδυάζοντας τις γνώσεις 20 εμπειρογνομόνων στον τομέα της έρευνας και της πρακτικής, οι Ομάδες Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία αξιολογούν τόσο τις προκλήσεις όσο και τις λύσεις που έχουν δοθεί σε συγκεκριμένα ζητήματα που άπτονται του κλάδου της γεωργίας και της δασοκομίας. Οι 43 Ομάδες Εστίασης που έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα (επικαιροποίηση: Σεπτέμβριος 2020) επικεντρώνονται σε ζητήματα που άπτονται του εδάφους όπως η αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα στις αροτραίες καλλιέργειες, οι οργανικές ύλες του εδάφους, η ανακύκλωση των θρεπτικών συστατικών, και οι εδαφογενείς ασθένειες. Δύο νεοσυσταθείσες Ομάδες Εστίασης πραγματοποίησαν πιο ενδελεχή έρευνα με σκοπό να αναζητήσουν λύσεις και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη ρύπανση και την εξυγίανση του εδάφους.

Το 2020, οι Ομάδες Εστίασης επικεντρώθηκαν σε πέντε νέα θέματα:

- ▶ Άγρια ζωή και γεωργική παραγωγή
- ▶ Βιώσιμες καλλιέργειες βιομηχανικών φυτών στην Ευρώπη: νέες ευκαιρίες στην αγορά και επιχειρηματικά μοντέλα τα οποία δεν υποκαθιστούν την παραγωγή τροφίμων
- ▶ Μειώνοντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα λόγω της χρήσης πλαστικών στη γεωργία
- ▶ Βιώσιμη παραγωγή κρέατος
- ▶ Κλιματολογικά έξυπνες (υπό) τροπικές καλλιέργειες τροφίμων στην Ευρώπη

▶ Κάθε Ομάδα Εστίασης διαθέτει τη δική της σελίδα που μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία.

Για να δείτε τα θέματα με τα οποία ασχολούνται οι Ομάδες Εστίασης, καθώς και τα αντίστοιχα αποτελέσματα, επισκεφτείτε τη σελίδα της εκάστοτε Ομάδας Εστίασης. ●

Καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στα άλατα για τη διατήρηση αυτών σε χαμηλά επίπεδα στα εδάφη των θερμοκηπίων

Στις βιολογικές καλλιέργειες θερμοκηπίου, όπου τα φυτά καλλιεργούνται απευθείας στο έδαφος, τόσο η χρήση λιπασμάτων όσο και τα συστήματα άρδευσης μπορούν να οδηγήσουν σε συσσώρευση των αλάτων με το πέρασμα των χρόνων. Μία Επιχειρησιακή Ομάδα με έδρα τη Γερμανία δοκιμάζει κατά πόσο η καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στα άλατα, τα οποία μπορούν να προσαρμοστούν σε υψηλότερα επίπεδα αλατότητας, μπορεί να μειώσει τα επίπεδα των αλάτων στα θερμοκήπια.

Ορισμένα λαχανικά, όπως οι πράσινες σαλάτες, ο μαϊντανός και τα φασόλια είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην αλατότητα, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε απώλειες στη σοδειά. Ο συντονιστής της Επιχειρησιακής Ομάδας, Stephan Jung εξηγεί τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες στη Γερμανία: «Σε κάποια θερμοκήπια στην Ισπανία, τα γυμνά εδάφη ξεπλένονται με μεγάλες ποσότητες νερού, κατά τη διάρκεια χειμερινού διαλείμματος από τη σπορά, ώστε να απομακρυνθούν οι υπερβολικές ποσότητες αλάτων από τα αμμώδη εδάφη. Η συγκεκριμένη τεχνική έκπλυσης του εδάφους δεν μπορεί να εφαρμοστεί εύκολα στα αργιλώδη εδάφη της Γερμανίας. Επιπλέον, τα περισσότερα από τα θερμοκήπιά μας δεν διαθέτουν σύστημα αποστράγγισης ώστε να απομακρύνεται η περίσσεια ποσότητα νερού. Επίσης, η εφαρμογή της τεχνικής της έκπλυσης θα απομάκρυνε και τα αναγκαία θρεπτικά συστατικά, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει μόλυνση των υπόγειων υδάτων. Ακόμη και αν εφαρμόζαμε εν τέλει την τεχνική της έκπλυσης του εδάφους, λόγω του κλιματός μας θα έπρεπε να περάσουν αρκετές εβδομάδες μέχρι να στεγνώσει το έδαφος. Κάθε εβδομάδα που περνά χωρίς παραγωγή προκαλεί σοβαρές απώλειες στις σοδειές των αγροτών».

Ορισμένες ποικιλίες φυτών που είναι ανθεκτικά στα άλατα αποθηκεύουν άλατα στη βιομάζα τους και συμβάλλουν με ενεργό τρόπο στη μείωση της αλατότητας του εδάφους. Η Επιχειρησιακή Ομάδα πραγματοποίησε δοκιμές με πολλά υποσχόμενες ποικιλίες φυτών σε στενή συνεργασία με δύο αγρότες που ασχολούνται με βιολογικές καλλιέργειες. «Διαπιστώσαμε ότι τα φυτά που είναι ανθεκτικά στα άλατα δεν επιφέρουν θετικά αποτελέσματα στις περιπτώσεις όπου τα επίπεδα των αλάτων είναι ήδη πολύ υψηλά. Μπορούν, ωστόσο, να διατηρήσουν τα επίπεδα των αλάτων σε χαμηλά επίπεδα»

αναφέρει ο Stephan. Για να μην αυξηθούν και πάλι τα επίπεδα των αλάτων στα εδάφη των θερμοκηπίων, η Επιχειρησιακή Ομάδα είναι σε θέση να δώσει στους αγρότες συγκεκριμένες συστάσεις όσον αφορά τη λίπανση του εδάφους και τα συστήματα άρδευσης που μπορούν να εφαρμόσουν.

«Οι αγρότες συμμετέχουν στις εργασίες της Επιχειρησιακής Ομάδας και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο το όλο εγχείρημα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Σε περίπτωση που κάποια ιδέα είναι ενδιαφέρουσα στη θεωρία αλλά είναι δύσκολο να εφαρμοστεί στην πράξη από τους αγρότες, οφείλουμε να προσαρμοζόμαστε στις εκάστοτε καταστάσεις. Οι αγρότες μας δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ποικιλίες όπως είναι ο πλαντάγο ο κορωνόπους (*Plantago coronopus* L.) και το σπανάκι Νέας Ζηλανδίας (*Tetragonia tetragonioides*). Αυτές οι ποικιλίες διατηρούν τα άλατα του εδάφους σε χαμηλά επίπεδα, ενώ παράλληλα η καλλιέργειά τους επιτρέπει στους αγρότες να διατηρούν την παραγωγή τους σταθερή μέσα από την αφαλάτωση καλλιεργούμενων εδαφών. Επίσης, οι συγκεκριμένες ποικιλίες αποτελούν καινούρια προϊόντα προς πώληση. Φαίνεται πως οι πελάτες δείχνουν ενδιαφέρον για αυτές τις καινούριες ποικιλίες λαχανικών τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν για παράδειγμα στις σαλάτες τους».

- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στη [βάση δεδομένων της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#)
- ▶ Δείτε όλα τα αποτελέσματα της Ομάδας Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία σχετικά με την πρόληψη, μείωση και προσαρμογή των επιπέδων αλατότητας του εδάφους στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία. ●

Ιδέες για προστασία των καλλιεργούμενων εδαφών από τη ρύπανση

Αιτίες της ρύπανσης του εδάφους είναι η υπερβολική χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, όπως επίσης η ανεπαρκής διαχείριση των λιπασμάτων ζωικής προέλευσης, της υδαρούς κοπριάς και της λάσπης που προέρχεται από επεξεργασμένα λύματα. Η άρδευση με χρησιμοποιούμενο νερό το οποίο περιέχει για παράδειγμα ρυπογόνες ουσίες φαρμακευτικής προέλευσης μπορεί να οδηγήσει σε μόλυνση των γεωργικών εδαφών. Η πιο οικονομική λύση ακόμη και από αυτήν της αποκατάστασης του προβλήματος είναι η πρόληψη. Η βιώσιμη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε συνδυασμό με τις πρακτικές συντήρησης του εδάφους έχουν ως αποτέλεσμα πιο υγιή και γόνιμα εδάφη και αποτρέπουν τη ρύπανση του εδάφους. Οι εμπειρογνώμονες της Ομάδας Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία η οποία εστιάζει στη ρύπανση του εδάφους συνέταξαν έναν χρήσιμο για τους αγρότες κατάλογο βέλτιστων πρακτικών:

- ▶ Η συνεχής κάλυψη του εδάφους με καλλιέργειες ή βλάστηση μπορεί να αυξήσει τη γονιμότητα του εδάφους και να μειώσει τη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων προς αποφυγή της ρύπανσης του εδάφους.
- ▶ Οι εναλλασσόμενες καλλιέργειες, ο συνδυασμός καλλιεργειών με ψυχανθή και η σπορά χωρίς όργωμα δρουν προστατευτικά απέναντι στη ρύπανση του εδάφους.
- ▶ Η γεωργία ακριβείας μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της υπερβολικής χρήσης αγροχημικών με σκοπό την πρόληψη της ρύπανσης του εδάφους. Αυτό επιφέρει κέρδος στους αγρότες και έχει οφέλη για το έδαφος.
- ▶ Να είστε δεκτικοί σε νέες ιδέες! Μέσα από τις καινοτόμες ιδέες και τη συνεργασία σας με τους ερευνητές μπορείτε να βρείτε νέες αποτελεσματικές λύσεις για τα εδάφη που καλλιεργείτε.

«Πριν πέντε χρόνια, άρχισα να ασχολούμαι με τις βιολογικές καλλιέργειες και να εφαρμόζω τις αρχές της αγροοικολογίας. Έκτοτε, παρατήρησα αύξηση της παραγωγής η οποία οφείλεται κυρίως σε πιο υγιή και γόνιμα εδάφη. Χρησιμοποίησα βιολογικό κομπόστ ως λίπασμα και καλλιεργώ κόκκινο και λευκό τριφύλλι το οποίο χρησιμοποιώ ως τροφή για τα αρνιά, τις αγελάδες και τα πρόβατά μου. Ειδικά το κόκκινο τριφύλλι έχει μεγάλη περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες και είναι πολύ θρεπτικό για τα ζώα».

– Fergal Byrne, αγρότης στην Ιρλανδία και εμπειρογνώμονας της Ομάδας Εστίασης –

- ▶ Για περισσότερες συμβουλές σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση της ρύπανσης του εδάφους ανατρέξτε στην [Τελική έκθεση της Ομάδας Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία σχετικά με την προστασία από τη ρύπανση των γεωργικών εδαφών](#).
- ▶ Για την προστασία του εδάφους από τη ρύπανση και τη βελτίωση της ποιότητάς του, ένας συνεταιρισμός παραγωγών επιτραπέζιου οίνου στην Ιταλία χρησιμοποιεί αποτελεσματικά συστήματα υδρολύπανσης. [Δείτε το βίντεο εδώ](#).

Εμπνευσμένες ιδέες

Το χόρτο είναι πιο πράσινο στην άλλη πλευρά των βοσκότοπων

Το πρόγραμμα LIFE+ για την εκ περιτροπής βόσκηση για ποιοτικότερα και παραγωγικότερα βοσκοτόπια

Η γαλλική περιοχή La Gatine στο γεωγραφικό διαμέρισμα Deux-Sèvres καλύπτεται από βοσκοτόπια. Για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους, το πρόγραμμα «LIFE+ PTD» (Pâturage Tournant Dynamique) έχει αναπτύξει μία μέθοδο που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας και την αύξηση της παραγωγής χλωρής νομής μέσω της εκ περιτροπής βόσκησης.

Τα τελευταία χρόνια, περισσότεροι από 120 εκτροφείς δοκίμασαν να εφαρμόσουν τη μέθοδο εκ περιτροπής βόσκησης «Herby» η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Life+ PTD». Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, το χόρτο πρέπει να φτάσει στο στάδιο των τριών φύλλων πριν επιτραπεί η βοσκή. Η σύμβουλος του προγράμματος Joséphine Cliauet εξηγεί: «Γνωρίζουμε ότι όταν το χόρτο αναπτυχθεί μέχρι αυτό το στάδιο, βελτιώνεται και η παραγωγή καθώς είναι ιδιαίτερα θρεπτικό για τα ζώα. Αφήνουμε τις αγελάδες ή τα πρόβατα να βοσκήσουν σε μία συγκεκριμένη περιοχή του βοσκοτόπου το πολύ μέχρι 3 ημέρες ώστε να μην τρώνε τα νεαρά φύλλα ή το κάτω τμήμα του γρασιδιού. Στη συνέχεια μετακινούνται σε άλλο σημείο όπου το χόρτο είναι ιδανικό για βόσκηση».

Χάρη στο συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης των βοσκότοπων, η παραγωγή χλωρής νομής αυξάνεται ποιοτικά και ποσοτικά. Παράλληλα, το χόρτο δημιουργεί μόνιμη κάλυψη για το έδαφος, γεγονός που ενισχύει την ποιότητά του, την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε αυτό και τη βιοποικιλότητα ενώ παράλληλα το έδαφος γίνεται ανθεκτικότερο απέναντι στην ξηρασία. Επιπλέον, μειώνει τα έξοδα των αγροτών όπως τα έξοδα για επιπλέον ζωοτροφές ή λιπάσματα. Ο Erwan Marhadour, αγρότης, είναι πολύ αισιόδοξος: «Κάθε δύο μέρες, μετακινώ τα πρόβατά μου στα διάφορα βοσκοτόπια κάθε δύο ημέρες. Έχω πλέον περισσότερα ζώα να βόσκουν καθώς έχει επεκταθεί η περίοδος και λιγότερα να ταιΐζω μέσα στους στάβλους κατά τους χειμερινούς ή ανοιξιάτικους μήνες. Οι προβατίνες μου είναι υγιείς ακόμη και μετά το τέλος της περιόδου του αρμέγματος. Το χόρτο που τρώνε είναι φυλλώδες και θρεπτικό και είμαι πολύ ευχαριστημένος με αυτή τη μέθοδο που ακολουθώ».

- ▶ Για περισσότερες πληροφορίες και χρήσιμα βίντεο μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του προγράμματος, διαθέσιμη στο: <https://www.life-ptd.com/paturage-herby/>.
- ▶ Για περισσότερες ιδέες σχετικά με τα βιώσιμα συστήματα διαχείρισης των βοσκότοπων ανατρέξτε στο [ενημερωτικό φυλλάδιο της ΕΣΚ για τη Γεωργία με τίτλο «Βιώσιμη κτηνοτροφία»](#).
- ▶ Η Ομάδα Εστίασης της ΕΣΚ για τη Γεωργία με τίτλο «Βόσκηση για αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος» αναζητά τρόπους αύξησης της περιεκτικότητας του εδάφους σε διοξείδιο του άνθρακα στα διάφορα συστήματα βόσκησης. Αναζητείστε [όλα τα σχετικά στοιχεία στην ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#).
- ▶ Το πρόγραμμα 'LIFE' αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάληψη δράσεων για το κλίμα. Μπορείτε να [περιηγηθείτε σε όλα τα έργα/δράσεις στη βάση δεδομένων του προγράμματος 'LIFE'](#). ●

Εμπνευσμένες ιδέες

«Μικρή φάρμα, Υπερήφανη Φάρμα» (Small farm, Proud Farm)

Υποστηρίζοντας τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο της βιολογικής εκτροφής προβάτων για γαλακτομικά προϊόντα

Στην Ελλάδα, οι νέοι που επιθυμούν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση εκμετάλλευσης ζώων για γαλακτομικά προϊόντα (πρόβατα ή κατσίκες) έχουν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα των υψηλών επενδύσεων και την οικονομική αβεβαιότητα. Με σκοπό την ενθάρρυνση των νέων αγροτών ώστε να κάνουν το επόμενο βήμα στην εκτροφή ζώων για γαλακτομικά προϊόντα, το καινοτόμο έργο «Proud Farm» παρέχει στοχευμένες συμβουλές διαχείρισης, συνεχή κατάρτιση και τρόπους ελαχιστοποίησης του κινδύνου με χρήση των κατάλληλων υποδομών.

Ο συντονιστής κ. Νικόλαος Κολτσιδας περήφανος δηλώνει: «Οι νεοεισερχόμενοι στον κλάδο πρέπει να επενδύσουν σε χρόνο, χρήμα και προσπάθεια προκειμένου να διαμορφώσουν τους στάβλους τους, να αγοράσουν τον ανάλογο εξοπλισμό και τα ζώα, να προμηθευτούν τις ζωτροφές και να διαμορφώσουν το σύστημα των διανομών. Ενδέχεται να περάσουν περισσότερο από δύο χρόνια και να απαιτηθεί ένα ποσό τουλάχιστον 200.000 ευρώ έως ότου οι επενδύσεις αυτές να οδηγήσουν σε αύξηση του εισοδήματος».

Στο πλαίσιο του έργου, εγκαθίστανται πέντε πλήρως εξοπλισμένες επιχειρήσεις εκμετάλλευσης γαλακτοπαραγωγών ζώων χωρητικότητας 100 ζώων η καθεμία. «Ο συγκεκριμένος αριθμός ζώων μπορεί να προσδώσει ένα βασικό γεωργικό εισόδημα, είναι εύκολα διαχειρίσιμος από ένα μόνο άτομο, ενώ παράλληλα οι αγρότες μπορούν να μεγαλώσουν γρήγορα το κοπάδι τους» αναφέρει ο Νίκος. Οι νέοι συμμετέχοντες αγρότες θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές για τρία χρόνια. Το μόνο που πρέπει να κάνουν είναι να επενδύσουν στο δικό τους κοπάδι και το έργο θα τους παράσχει ζωτροφές, καθώς και υπηρεσίες υποστήριξης.

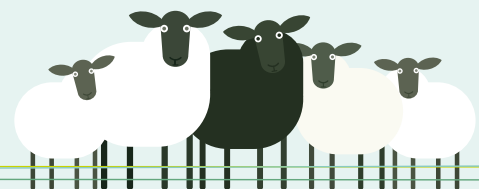
«Οι στάβλοι θα διαμορφωθούν βάσει συστήματος βελτιστοποίησης των συνθηκών διαβίωσης για τα ζώα. Προς το παρόν, αναπτύσσουμε μία εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα η οποία ενημερώνει τους αγρότες μας σχετικά με όλες τις συνήθειες διαδικασίες λειτουργίας υποστηρίζοντάς τους σε κάθε τους βήμα. Οι αγρότες θα λαμβάνουν καθημερινή ενημέρωση για τα κοπάδια τους και το εισόδημά τους κατ' αντιστοιχία με τα έξοδα για ζωτροφές. Με σκοπό την ολοκληρωμένη προετοιμασία τους, είμαστε σε θέση να τους προσφέρουμε ένα πλήρες εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο θα καλύπτει θέματα που άπτονται της

υγείας και της διατροφής των ζώων, της παραγωγής και της οικονομικής διαχείρισης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων γαλακτοπαραγωγής».

Στο διάστημα των τριών αυτών χρόνων, οι αγρότες θα έχουν την ευκαιρία να γίνουν παραγωγικοί και να προετοιμάσουν τους δικούς τους στάβλους με το δικό τους παραγωγικό κοπάδι και έχοντας αποκτήσει περισσότερες γνώσεις πάνω σε αυτό το θέμα. «Ευελπιστούμε ότι αυτό θα συμβάλει στη μείωση των καθυστερήσεων λόγω γραφειοκρατίας, θα οδηγήσει σε εξοικονόμηση χρημάτων και θα διασφαλίσει την οικονομική ευρωστία του συγκεκριμένου τοπικού οικοσυστήματος. Το ενδιαφέρον που υπάρχει είναι μεγάλο. Για τους νέους που τελειώνουν το σχολείο, καθώς και για εκείνους που σταματούν να εργάζονται στα ανθρακωρυχεία της περιοχής μας, η ενασχόληση με την εκτροφή ζώων μπορεί να αποτελέσει μία καλή εναλλακτική. Ευελπιστούμε ότι θα προσφέρουμε στους αγρότες μας βιώσιμες προσεγγίσεις τις οποίες θα μπορέσουν να υιοθετήσουν στο μέλλον».

► Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του έργου: www.proudfarm.gr

► Το «Proud Farm» ήταν ένα από τα έργα που παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του εργαστηρίου που διοργάνωσε η ΕΣΚ για τη Γεωργία με τίτλο «Small is smart» (Ρουμανία, Οκτώβριος 2019). [Για να δείτε όλα τα νεότερα στοιχεία που προέκυψαν από αυτό το εργαστήριο, καθώς και όλα τα σχετικά έργα επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της εκδήλωσης.](#) ●

Έκδοτης: Kerstin Rosenow, Επικεφαλής Μονάδας- Έρευνα και Καινοτομία, AGRI-B2, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Διάταξη και Σχεδιασμός: Σημείο εξυπηρέτησης της ΕΣΚ για τη Γεωργία

Φωτογραφικό Υλικό: Επιχειρησιακή Ομάδα «Agroecological cover»- BEST4SOIL- Dick Boschloo, Επιχειρησιακή Ομάδα «Land in connection»- CAVEB- Aldwyn Clarke, ADAS- Mariana Debernardini, CEJA- Tine Defour- Σημείο Εξυπηρέτησης της ΕΣΚ για τη Γεωργία -Ευρωπαϊκή Επιτροπή- Ευρωπαϊκή Ένωση 2019- Alfred Grand- Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο της Ιρλανδίας- Stephan Jung, Επιχειρησιακή Ομάδα για την αφαλάτωση των εδαφών των θερμοκηπίων- Anna Krzywoszynska, Δίκτυο «Soil Care»- Valerie Kuypers, Επιχειρησιακή Ομάδα «Land in connection»- Πρόγραμμα «LIFE» της Ευρωπαϊκής Ένωσης- Ellen Luyten, OVAM- Eliisa Malin- Don McGinley, Merville, Co. Donegal- Derek McLoughlin, Έργο «Pearl Mussel»- Επιχειρησιακή Ομάδα «MoreSoil»- ÖMKİ, Ερευνητικό Ινστιτούτο Βιολογικής Γεωργίας της Ουγγαρίας- Dafydd Owen, Menter a Busnes- Marta Pogrzeba- Ingmar Prohaska- «Proud Farm», Ελλάδα- Endla Reintam, «iSQAPE»- Επιχειρησιακή Ομάδα «Robustagno»- Shutterstock.com- Mariska Slot, Επιχειρησιακή Ομάδα «bOERbos».

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 για τη μετάφραση στα ελληνικά του πρωτότυπου αγγλικού κειμένου.

 Μπορείτε να κατεβάσετε όλες τις εκδόσεις του περιοδικού Agrinnoation από την [ιστοσελίδα της ΕΣΚ για τη Γεωργία](#). Μπορείτε να παραγγείλετε ένα δωρεάν αντίτυπο μέσω του Ευρωπαϊκού βιβλιοπωλείου (EU Bookshop) <http://bookshop.europa.eu/>

 Το περιεχόμενο του περιοδικού «Agrinnoation» δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα τις απόψεις των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

 Το περιοδικό «Agrinnoation» εκδίδεται στην Αγγλική γλώσσα και διατίθεται σε ψηφιακή μορφή στον ιστότοπο της ΕΣΚ για τη Γεωργία: www.eip-agri.eu

 Το περιεχόμενο της έκδοσης ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020. | Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020 © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται με αναφορά της πηγής.

Η πολιτική αναπαραγωγής εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την Απόφαση 2011/833/ΕΕ (Επίσημη Εφημερίδα τ. L 330/14.12.2011, σελ. 39).

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν εμπίπτει στα πνευματικά δικαιώματα της ΕΕ, η άδεια πρέπει να ζητηθεί απευθείας από τους κατόχους των πνευματικών δικαιωμάτων.

 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

Τα κείμενα αυτής της έκδοσης έχουν μόνο ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν είναι νομικά δεσμευτικά.

Print: ISBN 978-92-76-37679-8

ISSN 2363-2135

DOI: 10.2762/80014

KF-AM-20-001-EL-C

PDF: ISBN 978-92-76-37682-8

ISSN 2363-2143

DOI: 10.2762/220379

KF-AM-20-001-EL-N

Έμφαση στα θέματα που άπτονται της γεωργίας και της δασοκομίας

Η ΕΣΚ για τη Γεωργία, μέσα από την ιστοσελίδα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που διαχειρίζεται, αναδεικνύει ανά τακτά Η χρονικά διαστήματα σημαντικά θέματα για τη γεωργία και την κτηνοτροφία στην Ευρώπη.

- ▶ Καινοτόμες λύσεις σε σημαντικά ζητήματα που αφορούν τον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας
- ▶ Δράσεις, δημοσιεύσεις, βίντεο και εμπνευσμένες ιδέες της ΕΣΚ για τη Γεωργία
- ▶ Ενημερωτικά δελτία με συγκεκριμένη θεματολογία
- ▶ Περισσότερες καινοτόμες ιδέες από το δίκτυο της ΕΣΚ για τη Γεωργία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Ανακαλύψτε τις αντίστοιχες θεματικές, κάνοντας κλικ στα παρακάτω:

ή επισκεφθείτε τον σύνδεσμο <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/news/spotlight>

www.eip-agri.eu

Η δική σου ενιαία πηγή ενημέρωσης για την αγροτική καινοτομία στην Ευρώπη

Εγγραφείτε στον ιστότοπο για να αποκτήσετε πλήρη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που είναι ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες σας.

- ▶ Αναζητείστε και βρείτε ευκαιρίες χρηματοδότησης, εταιρους και ενδιαφέροντα έργα, συμπεριλαμβανομένων των Επιχειρησιακών Ομάδων, στο Σημείο Συνάντησης της ΕΣΚ για τη Γεωργία: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect>
- ▶ Εγγραφείτε στο μηνιαίο newsletter για να διαβάσετε πρώτοι όλα τα νέα
- ▶ Ακολουθήστε μας στο Twitter [@EIPAGRI_SP](https://twitter.com/EIPAGRI_SP)
- ▶ Βρείτε μας στο LinkedIn: www.linkedin.com/in/eipagriservicepoint

Publications Office
of the European Union